

**VIŠROČNÁ
ZPRÁVA**

STÁTNEHO KOED.
ÚSTAVU UČITEĽ.
JANA KOLLÁRA

V

ŠTUBNIANSKÝCH
TEPLICIACH

ZA ŠK. R. 1928/29

A 1929/30.

SOZNAM UČEBNÍČ NA ŠKOLSKÝ ROK 1930 – 31.

PRE VŠETKY ROČNÍKY:

- Damborský* : Slovenská mluvnica, IV. vydanie.
Gebauer-Ertl : Krátka mluvnica česká.
Bujnáč-Mešník : Slovenská poetika, II. vydanie.
Posejpal-Pilz-Hapala : Aritmetika pre učiteľské ústavy.
Čeněk : Škola zpěvu.
Brunclík-Machát : Zemepisný atlas.
Autrata : Českonemecký a nemecko-český slovník.

PRE I. ROČNÍK:

- Kašpar-Tiso* : Učebnica katolíckeho náboženstva (Apologetika).
Osuský : Dejiny náboženstva. (Ev.)
Čítanková komisia : Čítanka pre slov. učiteľ. ústavy. Diel I.
Novák-Till : Dejepis pre učiteľské ústavy. Diel I.
Nikolau-Ondruš : Učebnica zemepisu pre I. a II. ročník, VI. vydanie z roku 1929.
Havelka-Hapala : Geometria, diel I.
Daněk : Zoologia pre učiteľské ústavy.
Matzner-Riegelová : Chémia pre učiteľské ústavy.
Hula : Naše spievanky, diel I.
Ševčík : Husľová škola pre začiatčníkov, op. 6, soš. 1., 2., 3.
Bayer-Máslo : Prípravná škola hry klavírnej, I. a II. diel.
Tůma Ad. : Nemecká cvičebnica a čítanka pre I. roč., IV. vydanie.

PRE II. ROČNÍK:

- Pokoj Žižka* : Vierouka. (Rk.)
Osuský : Dejiny náboženstva. (Ev.)
Svadlenka-Klima : Obecná pedagogika pre učiteľ. ústavy, III. vydanie.
J. Holub : Rukoväť dejín literatúry československej.
Čítanková komisia : Čítanka pre učiteľ. ústavy, diel II., časť 1. a 2.
Nikolau-Ondruš : Učebnica zemepisu pre I. a II. roč., VI. vyd. z r. 1929.
Novák-Till : Dejepis II.
Vojtěch : Trigonometria pre učiteľské ústavy.
Valouch : Logaritmicke tabuľky.
Havelka-Hapala : Geometria, diel I.
Rosický-Trapl : Botanika pre učiteľské ústavy.
Dlouhý-Hlínecký : Zdravoveda.
Nová-Jeništa : Fyzika pre učiteľské ústavy II.
Hula : Naše spievanky.
Čeněk : 25 českých sborových písní.
Ševčík : Husľová škola pre začiatčníkov, op. 6., sošit 4–5.
Hula : Etudy, sošit I., II. diel.
Bayer-Máslo : Prípravná škola hry klavírnej, I. a II. diel.
Tůma : Nemecká cvičebnica a čítanka pre II. ročník.

Oslavy 80. narodenín pána prezidenta T. G. MASARYKA

poriadané okresným osvetovým sborom v mene všetkých miestnych kultúrnych korporácií v Štub. Tepliciach a Malej Vieske pod protektorátom obecného zastupiteľstva Štubnianskych Teplic.

PROGRAM:

6. marca: Lampionový sprievod mestom. Odchod o 18. hodine s ihriska štát. učiteľ. ústavu na kúpeľné priestranstvo, kde zahájí slávnosti za ob. zast. p. dr. J. Jakubovits, za kult. korp. p. prof. Vlad. Růžička. Domy sa zavčasu opatria zástavami a počas sprievodu vhodne osvetlia.

7. marca:

DEŇ OSVETY

Od 8.—10. hod. domáce školské slávnosti. — Od 10. hod. sláv. bohoslužby vo všetkých chrámoch. — O pol 12. hod. slávnostné zasadnutie obec. zastupiteľstva. Pomenovanie hlavnej ulice „Triedou prezidenta Masaryka“. — O 20. hod. *slávnostná akadémia* vo veľkej kúpeľnej dvorane.

1. *B. Smetana*: Slávnostný sbor. Žiacko št. uč. ústavu. Riadi p. prof. A. Rohlík.
2. Slávnostná reč: Pán riaditeľ V. Hrubeš.
3. *Dr. A Dvořák*: Slovánsky tanec op. 72. č. 7 pre husle so sprievodom klavíru. P. E. Lichtenstein a sl. A. Lichtensteinová.
4. *Budínska-Pospíšil*: Rytmický rej. Dorostenky T. J. Sokol.

Prestávka.

5. *B. Smetana*: Z domoviny II. Duo pre husle a klavír. Pán E. Lichtenstein a sl. A. Lichtensteinová.
6. *Zd. Fibich*: Jarná romanca. Miešaný sbor občianstva a žiakov št. uč. ústavu. Solisti: Sl. Růž. Blahnová a p. prof. Kar. Košina. Pri harmoniu p. Vilma Rohlíková, pri klavíri p. riad. Vlad. Hrubeš. Riadi p. prof. Al. Rohlík.
7. Živý obraz: Hold pánu prezidentovi.
8. Štátné hymny — orchester št. uč. ústavu za riad. p. prof. Al. Rohlíka.

Vstupné ľubovoľné. Čistý výnos v prospech kultúrnych a sociálnych podpôr.

9. marca: Beseda o pánu prezidentovi. Poriada T. J. Sokol o 19¹/₂ hod. v štát. ľud. škole. Vstup voľný.
12. marca: Filmové predstavenie v kine — Zo života pána prezidenta. — 16. marca: Lútkové divadlo v štát. ľud. škole o 19¹/₂ hod. R. Blahutová: Jánošík. rozprávka v 5. obrazoch. Poriada T. J. Sokol.

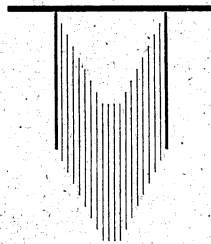
Vstupné ľubovoľné.

Slovenská
pedagogická
knižnica
Bratislava
Z-3275

Nákladom ústavu. — Tlačou „Slovenská Krajina”, Žilina.

VÝROČNÁ ZPRÁVA

Čs. stát. koed. ústavu učiteľského
Jána Kollára v Štub. Tepliciach
za školský rok 1928-29 a 1929-30.

Obsah:

Vladislav Růžička: Slovenskí pedagogovia-
exulanti v Rumunsku.

Školské zprávy, zostavil riaditeľ s príspevím
profesorského sboru.

V Štubnianskych Tepliciach 1930.

Slovenski pedagogovia-exulanti v Rumunsku.

Vladislav Růžicka, zat. prof.

Prispievalo-li v kultúrnom pokroku Uhorska Slovensko vždy cennou hrivňou k rozkvetu vzdelanosti, strhlo v 17. storočí duševné vodcovstvo karpatských zemí celkom na seba, lebo z celej zeme uhorskej ostal len kúsok bez pevných hraníc, kdežto juh mali v rukách Turci a Sedmohradsko stálo viac na strane tureckej ako po boku kráľov habsburských.

Stav Uhier za vlády Ferdinanda II. a III. bol žalostný. Stále útoky Turkov znepokojovaly krajinu; cisár rušil ľubovoľne náboženskú svobodu, zaručenú už niekoľkými smluvami (vo Viedni, Mikulove a v Linci). Volebné prísahy a korunovačné kapitulácie padaly v obeť cisárskej snahe po naprostom vykorenení „kacierstva“ v zemi. Cisár zavádzal absolutizmus, úrady obsadzoval svojimi prívržencami, cudzie vojská ležali v zemi a vyssávaly ju a domáci vojaci bojovali za záujmy dynastie v Nemecku.

A predsa i za týchto okolností naša zem napredovala. Nebolo vari dediny, kde by nebolo školy. Na mnohých miestach boli založené gymnáziá, najmä protestanské školstvo rozkvitlo znamenite, čím šírila sa vzdelanosť ľudu, lebo reformácia bazirujúc na podklade ľudovom a šetriac jazyka ľudu vnikala hlboko do najširších vrstiev národa. Bohatí magnáti prijavši zväčša reformáciu, zakládali školy, volali učiteľov z cudziny a posielali našu mládež za hranice, na vyššie štúdiá.

S magnáty závodily mestá; najslávnejšie školy mali Bardejov, Baň. Bystrica, Prešov, Košice, Kežmarok, Kremnica, Levoča a Štiavnica. Tieto školy stáli na výške svojej doby a niektoré, najmä prešovská a debrecínska, pozdvihly sa temer na stupeň škôl vysokých. Tiež reformované gymnázium v Šarišskom Potoku povzniesla vdova Juraja Rákocyho I., Zuzana Lórantfy na akademické kolegium a založila jeho slávu povolaním svetového učiteľa Amosa Komenského.

Primát slávy podržal si zpomedi škôl na území terajšieho Slovenska Prešov, kde bolo r. 1666 založené kolegium evan. stavov hornouhorských, rovnajúci sa temer univerzite nielen svojimi predmety, ale i významnými profesory, ktorí ústav ozdobovali. Kolegium sa delilo na desať oddelení (tried), nazvaných podľa ústredných predmetov *classio theologica*, *philosophia*, *logica*, *rhetorica*, *poetica*, *syntactica*, *grammatica*, *classis Donatistarum* (užívali latinskej mluvnice Donatovej), *parvistarum* (malých) a *legentium* (začínali sa učiť čítať). Na školu boli povolaní najlepšie mužovia, rektorom bol

z najučenejších mužov Nemecka, Samuel Pomarius. Prešov stal sa semenišťom moderných názorov Komenského, ktorého sa snažil aj získať pre svoju školu. Jeho idey tu praktikoval profesor Eliáš Ladiver, Komenského žiak v Poľsku.

Sláva prešovského kolegia však skoro zapadla. Pri leopoldovskom prenasledovaní evanjelikov bol ústav v marci r. 1672 zaujatý katolíkmi a po roku uprchli pod ťarchou prenasledovania všetci evanjelickí učitelia za hranice.

Zaujímavé je, že traja významní profesori prešovského kolegia — **Ladiver, Caban a Pancratius** — sišli sa spolu na stredných školách v Sedmohradsku. Trojicu exulantskú doplnil **Fabricius**, bývalý profesor košický. Všetci títo exulanti zanechali v dejinách sedmohradského školstva po sebe skvelú pamiatku a preto zaslúžia, aby ich činnosť v cudzine bola ocenená.

Michal Pongrác (Pancratius) pobudnul v Prešove iba rok, lež svojou svetovou učenosťou zvyšoval slávu prešovskej školy. Rodina pochádzala zo Slovenska, ač Michal sa narodil už v Sedmohradsku (v Mühlbachu 1631). Po včasnej ztrате rodičov bol vychovaný v Heltau rektorom Fabriciom a farárom Schnitzlerom. Vyštudoval gymnázium v Kluži a v Bratislave, r. 1650 akadémiu v Trnave, univerzitu vo Viedni, Norimberku (1652) a Witenberku (1653), kde študoval theologiú a práva. Navštívil ešte celý rad univerzít: Lipsko, Jenu, Würzburg, Altdorf, Mohuč, Ingolstadt, Kolín, Giesen, Markbux a Helmstadt. Doprevodivši synov ritiera Joachyma z Brockdorfu na univerzitu do Rostôk, dosiahol tam r. 1661 doktorátu práva a prednášal historiú a elokvenciu. Odtiaľto bol povolaný za profesora do Prešova, kde prednášal filozofiu, geografiu a historiú, lež už po roku odišiel za rektora do Sibine a napokon sa stal superintendentom v Medviči v Sedmohradsku. Jeho rukopisy sú uložené v Sibine v biblioteke Brukenkalského muzea a v superintendenciálnom archíve. Sú to spisy, obsahujúce niekoľko foliových sväzkov z oboru cirkevného práva, sú veľmi cenné a poukazujú na jeho neobyčajnú učenosť.

Roku 1673 prišli do Sibine dvaja slovenskí exulanti, Majster **Ján Fabricius** a **Eliáš Ladiver**. Mestská rada sibiňská usporiadala verejnú dišputáciu, aby ich poznala a podľa výsledku zvolila obidvoch za lektorov školy. **Fabricius** bol rodom z Dobrej, po štúdiách v Tubinkách, Jene a Vilemberku stal sa rektorom školy v Brezne a pozdejšie v Košiciach, kde vynikal ako vehlasný učenc. Po dvojročnom úradovaní v Sibine ako profesor stal sa 16. IV. 1675 tamojším rektorom, lež ešte tohože roku (22. IX.) zomrel.

Slávu slovenských exulantov založil a v dejiny sedmohradského školstva hlboko svoje meno vryl **Eliáš Ladiver** a **Izák Caban**.

Ladiver bol rodák žilinský, kde sa asi 1633 narodil ako syn chýrneho farára (predtým rektora škôl) Eliáša Ladivera star. Po školách domácich v Žiline, Levoči a Bratislave odišiel do Šaryšského Potoku, kde sa stal žiakom Komenského, a má-li užiť slov Erdélyiho, dejiny pedagogiky spájajú jeho meno s Komenským a pretože doba Komenského bola významná, je Ladiverovo meno významu európskeho. Vliv Komenského na Ladivera bol účinný. Ladiver skončiv-

ší vysoké štúdiá vo Vilemberku a Erfurtu, stáva sa rozsievateľom výchovných ideí Komenského na Slovensku. Svoje moderné zásady praktikoval ako profesor (resp. rektor) v Žiline (1655—1661), v Bardejove (1661—1667) a hlavne v Prešove (1667—1673).

Bol vzorným učiteľom, neobyčajne svedomitým, obetujúcim svoje pohodlie záujmu školy. Od piatej hodiny rannej do západu slnka bol v škole, zabudnúť často i na jedlo. Neobmedzil sa na púhe prednášanie v škole, vniesol do školy Komenského zásady v detskom záujme, zo scholastickej školy trpnej spravil živú, činnú školu, duševnú dielňu, kde pracovali i žiaci sami, bystriac svoj um a dôvtip. I filozofiu a theologiu — predmety tak abstraktné — oživil svojou methodou praktickou, erotematickou. Chodieval často po triedach a napomínaním i darmi povzbudzoval k učeniu. Chcel, aby sa deťom v škole ľúbilo, preto telesných trestov užíval čo najmenej. Škola má byť deťom radosťou, nie pokutou a žalárom. Prial rozvítiu detskej povahy, nadbytočnú detskú energiu vedel rozumne a mierne privádzať do riadnych koľajníc a obracať ju na užitočné pole. Chápajúc detskú povahu, netrestal každú malú roztopáčnosť. Oživil vyučovanie priamou účasťou žiakov na školskej práci. Po prednáške postavil si mládež do kruhu a methodou sokratickou i syllogisticky s nimi opákoval látku, vyzpytoval sa ich, dával im namietky, chcel, aby mu vyvracali póchybnosti, nútiac ich taktó k premýšľaniu. Pripustil, aby žiaci sami viedli vedecké hádky, pri čom im Ladiver korigoval nesprávne názory a dopĺňoval ich vedomosti.

Mládež miloval tak, ako svoje vlastné deti; trpelivo snášal ich chyby a vychovával ich pre život, neztratiac však nič na svojej autorite. Mládež ho milovala i ctíla ako svojho otca. Tým prevýšil i Komenského. Kdežto Komenský i v škole ostal prísny mužom cirkve, ktorý hoci sa k deťom vedel tiež snížiť, predsa ostával nad nimi povznesený, snížil sa Ladiver celkom k deťom, sblížil sa s nimi, stal sa ich. Ladivera nemôžeme si inakšie predstaviť, lež ako otca, obklopeného množstvom detí, ktoré s usmievavým výrazom v tvári sa k nemu tulia.

Okrem praktickej stránky didactickej vynikal Ladiver ako výborný organizátor škôl, akým sa osvedčil už ako rektor školy v Bardejove, kde zanechal po sebe školský riad, spisovaný podľa vzoru školských poriadkov nemeckých. Jeho tvorivá sila a organizačný talent sa osvedčil však najviac v Schässburku (teraz rumunský Sigishoara), kam bol povolaný zo Sibirie za rektora 26. IX. 1678. Schässburk bol na pokraji záhuby, trpiac ako celé Sedmohradsko voľkami, rozvášnenými spory, hladom, morom a kontribuciami. Nešťastie mesta dovyšil požiar, ktorý zničil 30. IV. 1676 tri štvrtiny mesta. Do týchto pomerov prišiel Ladiver a po trojročnom rektorovaní zaslúžil si čestného epitheta „restaurator gymnasia.“ Predovšetkým dal škole pevnú organizáciu školským poriadkom, ktorým doplnil staršie školské riady, Hartmannov z 1620 o Serafinov z 1675 a ktorý potrvál až do r. 1772.

Prikladajúc dôležitosť starým historickým záznamom, založil Ladiver školskú matriku ako pamiatku dejín školy pre budúce časy. Povzniesol školskú dochádzku, predtým veľmi pokleslú. Pri jeho nastúpení bolo v škole 16 žiakov; za jeho trojročnej prakse pristúpilo

nových šesťdesiat, z ktorých Ladiver poslal 19 na vyššie štúdia do Nemecka. Akiste jeho chýrne meno prispievalo sem množstvo žiactva. O vážnosti, ktorej požíval, svedčí fakt, že mestský senát ho osvobodil od povinnosti stáť s ostatnými učiteľmi v chóru farného kostola a spievať; taktiež ho osvobodil od povinnosti sprevádzať pohraby.

Krajčírsky cech, v tej dobe prvý v meste, udelil mu r. 1678 zvláštny dar 8 zlatých a 1 denár ako vyznamenanie za jeho prácu, a obyvateľstvo postavilo mu vraj z vďačnosti v hlavnom kostole mramorový pomník ešte za živa. Svojou láskou k žiactvu získal tiež lásku detí. Dojemné je čítať, ako pri jeho odchode z Bardejova žiaci za ním plakali. I v Schässburku bol milovaný, ako vysvitá zo slov jeho žiaka Klepia, nazývajúceho Ladivera „dilectissimus praeceptor“; hovorí tu Kelpius akiste menom všetkých.

Tak rozvinul sa v tomto exulantovi tvorčí duch a organizátorský talent, ktorý mu zadovážil mnoho pôty a uznania už v súčasnej dobe. Slávou svojho mena, získanou svedomitou prácou pre mládež sverenú, bol tento Slováč i ozdobou schlässburského gymnasia, na ktorého historia stále vďačne a s uznaním spomína.

K doplneniu jeho charakteristiky treba ešte pripomenúť, že bol britkým disputátorom, ktorého sa obávali i učené jezuiti košickí. V Košiciach odbavovali sa chýrne náboženské dišputácie medzi katolíkmi a evanjelikmi, korych sa účastnil často i Ladiver, odnášajúc si ztade vždy palmu víťazstva.

Ladiver zanechal nám mnoho spisov theologických, filozofických, logických, ethických a gramatických, v ktorých ačkoľvek ostal synom svojej doby, predsa nešiel slepo za svojimi učiteľmi, ale riadil sa zdravým rozumom a osobným presvedčením, hoci mu to pôsobilo často neprijemnosti. Pod vplyvom Komenského napísal dve školské dramata, hrané s veľkým úspechom v Prešove. Jedno (Eleazar Constans) hralo sa pri verejnom examenu na konci škol. roku (1668) a druhé Papinianus Tetragonos sa hralo pri opätnom otvorení prešovského kolegia, keď pánom situácie stal sa Emerich Tököli, ktorý povolal za rektora Ladivera, svojho bývalého učiteľa (1681).

Tak vrátili sa prešovskému kolegiu staré doby slávy. Ladiverovo meno privábilo na ústav množstvo žiakov a škola sa zaskvela pri prvom verejnom examenu r. 1683, na ktorý rozoslal Ladiver zvláštnu pozvánku, nazvanú symbolicky „Torcular Engaddi“ — vinobranie v údolí Engaddi: ako biblické údolie Engaddi rodilo najlepšie hrozno, tak teraz pri vinobraní na konci školského roku má sa v lisu (torcular) vylišovať sukkus celoročnej práce a námahy na škole prešovskej.

Tam tiež Ladiver r. 1686 zomrel predčasne vo veku 53 rokov. Umiera predčasne, akoby sa nechcel dočkať pohromy, ktorá už nasledujúceho roku sa privalila na Prešov i na jeho školu, keď cisárske vojsko zaujalo mesto a kolegium sa dostalo do rúk katolíckych.

Skvelú pamiatku v území rumunských Sasov zanechal ešte iný slovenský exulant — **M. Izák Caban (Zabinus)**. Dojemne opisuje svoj život v školskej matrike sibijskej, akoby tušil svoj budúci osud. Píše tam: „Uvážíme-li, čo mnohému smrteľníkovi sa stane proti jeho oča-

kávaniu, lež nie bez múdrej pozretelnosti božej, ktorá je okom celého sveta, poznáme bezosporne, ako správne riekol raz Plato, ktorého Cicero menuje bohom filozofie: Jedinou okrasou božou je byť dokonalým a neblomným, všetko ostatné podlieha rôznym zmenám, osudu a nešťastným prípadom . . . Kde je ten, ktorý by sa tešil s Polykratom zo Samu priazni večne sa usmievajúcej fortuny? Kto môže tiež nazývať šťastie stálym, keď nešťastná a smutná hra spraví koniec šťastnému životu? Ani ja som neplával vždy na kľudnom mori, ani neverím, že by niektorý úd tajomného tela cirkve sa mohol tešiť trvalému šťastiu . . .”

Caban je rodom od Nitry (nar. 5. VII. 1632) , studoval v Priedvzi, Šoproni a vo Vitenberku, kde dostal „výtečné svedectvo” od otcov akademie a osobitnú pochvalu od profesora elokvencie Kašpara Kirchmayera. Cez Čechy a Rakúsko sa vrátil do vlasti, kde bol povolaný za rektora do Brezna a pozdejšie vplyvom rektora prešovského a významného filozofa M. Jána Bayera bol povolaný na prešovské kolegium za profesora polemickéj theologie a theoretickej filozofie. Úrad zastával s veľkou slávou až do doby svojho exlia, kedy odišiel do Sibine (1672), kde sa pozdejšie stal rektorom (1681). Zomrel ako sibiňský dekan 19. V. 1707.

Medzi svojimi žiakmi uvádza i svojho syna Jána, ktorý však bol pre veľzradu 5. XII. 1703 popravený vo Viedni. Sám otec ho doprevadil k šibenici a vložil svoju žehnajúcu ruku na hlavu nešťastného syna.

Učenosť Cabanova pritiahla mnoho žiactva do Prešova ako i do Sibine. Napísal vyše tridsať spisov obsahu theologického a filozofického.

Bol neprekonateľným dišputátorom, ktorý spolu s Ladiverom účastnil sa prudkých sporov s košickými jezuitmi, najmä s učeným páterom Ivulom a Sámborom. Košickí jezuiti vyzvali prešovských profesorov — evanjelikov, Cabana a Ladivera, k dišputácii r. 1666 za predsedníctva Gabriela Ivula, doktora theologie a filozofie. Théma bolo „de indice controvers., — kto má byť sudcom v posudkovaní náboženských rozopří? Prvým opponentom bol Caban, ktorý zvíťazil naprosto. O Ladislavovom úspechu sme už písali.

I so svojím synom mával prudké theologické spory a s Ladiverom začal ťažký filozofický spor o atomy už v Prešove a v Sibini pokračovali obaja s takou vášnivou vehemenciou, že cirkevná synoda v Medviči ich musela napomenúť k miernosti a ďalšie debaty zakázala (1677).

Doba Cabanova hlbokého theologa a filozofa, dôkladného učenca, plodného spisovateľa, neprekonateľného rečníka patrí v Sibini k najskvelejším dobám tamojšieho gymnázia. Ponevác pobudnul dlhé roky na sibiňskom gymnasiu a bol pozdejšie niekoľko rokov sibiňským farárom, bol vliv jeho v Sibini hlbší, než vliv Ladiverov. Jeho meno je spomínané v dejinách sedmohradského školstva s úctou a zaslúžilou vďačnosťou.

Program: Albrich K., Programm des evang. Gymnasiums zu Hermannstadt 1895/96. — Allgemeine deutsche Biographie 1883 — Bell G., Geschichte des Schässburger Gymnasiums 1863/64 — Benkö

J., Transsylvania 9778 — Binder, Notta bevis de schola Cibiniensis, 1815 — Burius J., Micae historico — chronologiae 1685 — Codex diplomaticus Hungariae — Codex evangelicorum diplomaticus 1869 — Codex scholasticus gimnasii cixiniensis 1758 — Czvittinger D., Specimen Hungariae literatae, 1711 — Ember-Lampe, Historia ecclesiae 1728 — Erdélyi J., A bölcsészet Magyarországon, 1855 — Erdélyi J., Laidver Illyés 1850 — Fobó A., Monumenta evang. in Hungaria historica 1861—65 — Fessler J., Geschichte von Ungarn, 1877 — Hauer G., Das königliche Siebenbürgen, 1763 — Hauer G., Historia ecclesiarum transylvanicarum, 1694 — Hauer, Nota Bene Majus, 1701 — Historia diplomatica de statu religionis evang. in Hungaria — Hoch, Gesch. des Schässburger Gymnasiums 1870/71 — Horányi A., Memoria Hungarorum 1775/77 Hörk J., Az Eperjesi ev. ker. Collegium története 1897 — Katona, Historia critica — Kelfius M., Nabales Saxonum 1684 — Klein, Nachrichten, 1789 — Kvačala J., Egy félszázad a magyarországi philosophia történetéből, 1891 — Kvačala J., Niekolko slov o El. Ladiverovi, 1923 — Lombardini A., Slovenský Plutarch, 1887. — Majláth J., Geschichte der Magyaren, 1831 — Geschichte Ungarns, 1853 — Religionswirren in Ungarn — Matrianka Gymnasia Cibinieni 1598 — Matrianka schole Eperiensis, 1721 — Matrianca Gymnasij Civitatis Schaenburgum 1666 — Molnár A., Gesch. des Eperieser Collegiums 1880 — Monumenta Germaniae Paedagogica — Raumer K., Gesch. der Pädagogik, 1890/97 — Rezik J., Gymnasiologia — Riboni J., Memorabilia aug. confessionis — Seivert J., Nachrichten von Siebenbürgischen Gelehrten, 1785 — Schmeizel M., De statu exklusive Lutheranorum in Transylvania, 1722 Schmidt K., Gesch. der Pädagogik 1890 — Schuller R., Geschichte des Schässburger Gymnasiums 1896 — Schwicker J., Die ungarischen Gymnasien, 1881 — Szabó-Hellebrand, Régi magyar könyvtár — Szinnyei J., Magyar írók élete és munkái — Tentsch G. D., Gesch. des Schässburger Gymnasiums 1851/52n — Dtto, Gesch. des ev. Gymnas. zu Hermannstadt — Trausch J., Schriftstellerlexikon der Siebenbürger Deutschen 186n — Vallaský P., Conspertuo Reipublikae Literae in Hung., 1808 — Vornbaum P., Die evang. Schulordnungen 1862n.

Žprávy za školský rok 1928/29.

Učiteľský sbor.

A) Zmeny.

1. Zo sboru vystúpil:

Výp. uč. hudby Hipolyt Šugho, zást. uč. mešť. školy v Kremnici, ktorý sa vzdal dobrovoľne vyučovania na tunajšom ústave.

2. Do sboru vstúpili:

a) Riaditeľ mešť. školy vo Veľkých Bíloviciach Alois Rohlík, prid. služ. ref. mšano v Bratislave, vymenovaný výn. mšano z 3/IX 28. čís. 97213/28-II zat. profesorom. Výn. mšano čís. 65319/II z 10/XI 28.

b) Vladimír Hrubeš, riaditeľ st. koed. uč. ústavu v Lučenci, ktorý prevzal správu ústavu s právnou platnosťou od 1/VIII 29 mšano z 28/V-29 čís. 62864/29-II mšano čís. 44706/II z 23/VII 29.

3. Zdravotná dovolená:

Výnosom rmšano z 11/XII 28 čís. 72548/II udelená bola zat. správcovi Václ. Kroftovi dovolená z rodinných dôvodov od 16/XII do 1/I 29 a výn. rmšano čís. 5229/II z 29/I 29 udelená bola tomuže úplná dovolená z dôvodov zdravotných od 1/I 29 do 5/III 29, ktorá bola menovaná predĺžená výn. mšano čís. 49498/29-II z 20/IV 29 až do 4/IV 29. (rmšano čís. 26772/II z 3/V 1929.)

B) Členovia sboru učiteľského v šk. r. 1928-29.

Bež. čís.	Meno	Úrad. hodnosť	Aprobácia	Predmet, ktorému vyučoval, fr., roč.	Počet týžd. hod.	Poznámka
a) riadni členovia:						
1	Václav Krofta	prof., doč. správca	I. odb. fr. n. mešť.	do 31. XII. 1928: N I ₂ , II ₂ ; Fr I ₂ , II ₂ od 1. V. 1929: N I ₂ , II ₂ , P I ₂ Kr I ₁	8 7	od 1. I. 1929 do 8. IV. 1929 úplná zdr. dovolená Správa kniž. žiakov
2	Václav Manda	prof.	I. odb. lekt. zn. sl.	Čs. II ₇ D I ₃ , II ₃ , Z I ₂ II ₂	17	od 1. I. 1929 do 8. IV. 1929 zást. doč. správcu správca zem. dej sb., sb. umel. výchovy - dielni - tr. I. r.
3	Ján Buňata	prof.	III. odb.	v I. pol. M I ₁ II ₂ P I ₂ F I ₂ II ₂ K I ₂ II ₂ Kr I ₁ Tch I ₂ II ₂ Td I ₂ II ₂ od 1. II. 1929 do 8. IV. 1929: + P II ₂ od 1. V. 1929 odp. P I ₂ Kr I ₂	24 26 23	Správca: prof. kniž. sb. prír. mat. rys. chem. kresb. a teloc. Triedny II. roč.
4	Alois Rohlík	zat. prof.	Sp H Kl V I. odb.	Čs. I ₇ Ph II ₃ Sp I ₂ II ₂ H I ₂ II ₂ Kchl I ₂ II ₂ Kld I ₂ II ₂	26	Správca kniž. ped. sb. hudob.
5	Karol Košina	cvič. uč.	I. odb.	predmety 2. cvič. tr. od 1. I. 1929 do 8. IV. 1929 + N I ₂ II ₂	25 29	Správca sb. cvičenej školy a kniž. ev. šk. Triedny 2. tr.
6	Maria Košinová	cvič. uč.	I. odb.	predmety 1. cvič. tr. žrp. (I-II) ₂	26	Správca sb. žrp Triedny 1. tr.
b) výpomocní učitelia.						
1	MUDr. Ján Lenčo	výp. uč.	MUDr.	v I. pol. P II ₂	2	
2	Ján Stiffel	výp. uč.	Nb r. kat.	Nb I ₂ II ₂ , exh ₁ (1-2) ₂	7	
3	Pavel Šolc	výp. uč.	Nb ev. a. v.	Nb (I-II) ₂ , (1-2) ₂	4	

Školský sriadenec:
JULIUS SEDLÁK, def. školník.

Kronika.

Po prijímacích zkuškach a opravných do vyšších ročníkov, bol vykonaný dňa 3. septembra za obvyklých formalít zápis a dňa 4. sept. počalo sa pravidelné vyučovanie.

7. a 8. septembra vykonané boli opravné zkušky učít. dospelosti za predsedníctva správcu st. úst. učít. v Leviciach Karola Šornera. 13. septembra vykonal lekársku prehliadku všetkého žiactva st. obv. lekár Dr. Július Spitzer. Zdravotný stav shliadnutý priaznivý. 27. októbra školská oslava výročia štát. samostatnosti, kde bohatý program žiaci vyplnili.

28. októbra usporiadaná oslava pre verejnosť v telocvične ústavu. Slávnostným rečníkom bol spr. ústavu a preslov ku vztyčeniu štát. vlajky mal prof. Václav Manda, hudobné a recitačné čísla, ktoré nacvičil a dirigoval prof. Alojz Rohlík, boly prednesené žiakmi ústavu. Tohože dňa zúčastnil sa sbor slávnostného kladenia základného kameňa v budove mešť. školy Jána Kollára v Mošovciach, kde prehovoril za ústav správcu ústavu.

30. októbra prehovoril o význame Martinskej Deklarácie chovancom prof. Václav Manda, na cvič. škole cvič. učiteľ Karol Košina.

Pri oslave tohože dňa pre verejnosť opäť hudobné a recitačné čísla predniesli chovanci ústavu a predviedli aj divadelné predstavenie.

Tohože dňa prehovoril žiakom o sporivosti prof. Václav Manda, na cvič. škole triedny. Všetkému žiactvu bol prečítaný prejav p. prezidenta republiky k desiatemu výročiu našej samostatnosti.

Od 1. decembra poriadaný bol v telocvične ústavu kurz pre učiteľov národných škôl za vedenia odb. inšp. telocviku Bohumila Tesařa.

10. novembra oslávené bolo sjednotenie republiky poľskej. Prehovoril prof. Václav Manda, hudobné a recitačné čísla programu vyplnili žiaci ústavu.

11.—12. novembra v kresliarni ústavu prednáškový kurz o materinských školách, poriadaný jednotou učiteliek škôl materinských na Slovensku! Prvého dňa zúčastnili sa všetci žiaci ústavu.

18. novembra oslávené bolo desiate výročie založenia Lotyšskej republiky. Slávnostným rečníkom bol prof. V. Manda.

23.—25. novembra zúčastnilo sa 26 chovancov z I. a II. roč. sjazdu ochotníckych divadiel v Turč. Sv. Martine.

1. decembra oslávený bol za prítomnosti verejnosti národný sviatok kráľovstva SHS. Prednášal prof. V. Manda, chovanci predniesli príležitostné básne z literatúry juhoslávskej i piesne a hymny za dirigovania prof. Alojza Rohlíka.

7. decembra Mikulášsky večierok žiactva s divadelným predstavením.

13. decembra vykonal inšpekciu odb. inšp. kreslenia Jozef Vydra.

7. marca usporiadaná bola oslava narodenín p. prezidenta s bohatým programom ústavu i cvič. školy. Slávnostnú reč mal prof. Václav Manda.

23. marca konala sa spomienka Jána Amosa Komenského s recit. a hudobným programom. Slávnostnú reč mal zat. prof. Alojz Rohlík.

Od 18.—28. febr. z dôvodov poveternostných sa nevyučovalo.

5. mája spomenuté bolo desiate výročie smrti gen. Milana Rastislava Štefánika verejnou oslavou na kúpeľnom dvore. Slávnostným rečníkom bol správca ústavu; žiaci predniesli príležitostné básne a pevecký sbor. Večer divadelné predstavenie A. Horákovej „O hviezdnom šuhajovi“, ktoré riadil zat. prof. Alojz Rohlík za účasti skoro všetkých chovancov. Táto hra opakovaná bola v Mošovciach dňa 9. mája.

10. mája oslávený bol št. sviatok Rumunska. Slávnosťnú reč mal prof. Václav Manda.

16. mája vykonal inšpekciu odb. inšp. telocviku Bohumil Tesar.

18. a 19. mája zúčastnili sa žiaci deklamačných závodov a koncertných v Turč. Sv. Martine; s piatich závodiacich odmenené boli čestnými diplomami a knižnými dary chovanky II. roč. Elena Juríčková a Irena Kmeťová.

21. júna vykonal inšpekciu rím. kat. náboženstva poverený bisk. dozorca Jur. Koza Matejov rím. kat. farár v Mošovciach.

23. júna oslávené bolo jubileum slovenských stredných škôl spolu s odborom Matice Slovenskej a Okresným Osvetovým Sborom v hudobnej sieni ústavu za účasti verejnosti. O význame slovenského školstva a o bolševickej invázii roku 1919 prehovoril prof. Václav Manda. Ďalší program vyplnený bol recit., hudob., čísly a spevy.

26. júna konala zdravotnícke prednášky chovankám cvič. učit. M. Košinová, chovancom správca ústavu.

27. a 28. júna vykonané boli prijímacie zkúšky a školský rok ukončený.

Osvetová činnosť.

Osvetová a verejná činnosť sboru bola v šk. roku 1928/29 hojná a intenzívna. Dialo sa tak prednáškami, obstarávaním funkcií v rôznych kultúrnych inštitúciách a čiastočne i činnosťou literárnou.

1. **Václav Krofta** bol poradcom „Osvetového Krúžku Jána Kolára“, kde nielen spolu s funkcionármi „Krúžku“ obstarával programy schôdziek, riadil debaty, ale sám tiež prednášal, režiroval div. predstavenia, jubilejné oslavy, pri ktorých mával slávnostné reči, bol poriadateľom spoločenských študentských večierok a zastupoval ústav pri verejných mimoškolských slávnostiach, pri čom mával tiež príslušné preslovy a príležitostné reči. Okrem toho bol i literárne činný.

2. **Václav Manda** je členom miestneho obecného zastupiteľstva a podpredsedom Okresného Osvetového Sboru, pokladníkom podp. Spolku pre študentov a jednatelom odboru „Klubu čl. turistov“.

3. **Ján Buňata** bol vo výbore Osvetového Sboru, vzdelávateľom Sokola, členom výboru Okresného Osvetového Sboru a miest. odb. Matice Slovenskej. V šk. roku 1928/29 konal prednášky a preslovy, riadil vzdelávacie podniky Jednoty. Okrem toho je poradcom „Abstinentného Krúžku“ chovancov.

4. **Alojz Rohlík** je vo výbore Okresného Osvetového Sboru, riadil a nacvičoval hudobné i pevecké čísla na jednotlivých oslavách.

5. Karol Košina bol jednatelom Okresného Osvetového Sboru, poriadal prednášky so svetelnými obrazmi a bol jednatelom podporného spolku pre študentov a bol vo výbore v Jednote Sokol.

Podpory žiactva.

Žiactvo bolo rozdelené ošacovacou akciou mšano v obnose 400 Kč, ku ktorému prispel miestny podporovací spolok ústavu obnosom 466.20 Kč. Z Masarykovho fondu pri tunajšom ústave obdržali v deň výročia narodenín p. prezidenta podľa usnesenia učit. porady zo dňa 6. V. 1929, podpory po 200 Kč títo žiaci: Bohuslav B a b í k, Melania B r i e š e n s k á, chovanci II. ročníku a Ondrej C h m e l í k, chovanec I. roč. (mšano 15. XI. 1928 čís. 141357/28-S).

Školská hygiena.

Ústav je umiestnený vo výstavnej a priestornej budove, postavenej na voľnom priestanstve vo veľkej záhrade. Pri vysokej polohe (518 m n. morom) a účinkom rozsiahlych lesov je vzduch bez prachu, s povetím preplneným ozónom. Ale v zime je otvorená k severu, nie je možné sa dokúriť.

Miestnosti školskej budovy sú svetlé a vzdušné a vyhovujú v celku hygienickým požiadavkom. Voda je čerpaná zo studne elektrickým pohonom. Budova je opatrená vlastným nádržkovým vodovodom.

Zamrznutie rúr vodovodných a ich popraskanie porušuje zdvo budovy a zamedzuje riadny chod potrebnej vody. Vykurovanie budovy starými železnými pecami je primitívne a celkom nedostatočné. I elektrický prúd dodávaný tunajšou elektrárnou je niekedy prislabý.

Na jar a v lete je pobyt v budove ústavu aj v rozľahlej záhrade veľmi príjemný a chovancom po stránke zdravotnej prospešný. Žiaci mali možnosť osviežiť sa na rozsiahlom ihrišti, sriadenom v školskej záhrade, a to vo výmere 45 árov. Väčšina chovancov a chovaniok cvičila v miestnej Tel. Jednote „Sokol“ pod vedením odborne vzdelaných sokolských cvičiteľov a cvičiteľiek a zúčastnili sa všetkých telocvičných podnikov sokolských, pod náležitým dozorom.

Zdravotný stav žiactva bol veľmi priaznivý. Ústavným lekárom bol i toho roku miestny prakt. lekár dr. Ján Lenčo. Občasnú prehliadku žiactva vykonal tiež št. obvodný lekár dr. Julius Špitzer.

Nákazlivých nemocí medzi žiactvom toho roku nebolo.

Školská kúpeľňa, sriadená v souterainu ústavnej budovy, dosiaľ nefunguje. K jej oprave nedošlo hlavne preto, že bývala málo používaná, lebo žiactvo ústavu dáva prednosť kúpaniu v miestnych liečivých teplých prameňoch za snížené poplatky 2.— Kč.

Sebevzdelávacia činnosť žiactva.

Chovanci a chovanky dopĺňujú svoje vzdelanie v Osvetovom Krúžku Jána Kollára s vlastnou samosprávou a poradcom, ktorým bol tak ako v minulých rokoch správca ústavu. Chovancom je tu ponechaná čo najväčšia voľnosť k prejavu vlastného názoru, majú tu príležitosť cvičiť sa v slušnom spôsobe disputovania, posiluje sa tu ušľachtilým smerom ich ctibažnosť prednáškami, recitáciami, hudobnými produkciami, učia sa tu prakticky základným požiadavkom spolkového života. Krúžok mal k dispozícii čítárňu s niekoľkými dennými listami, revuemi a obrázkovými časopisami, ktoré sa opatrovaly z členských príspevkov, z výnosu divadelných predstavení a iných kultúrnych podnikov Osvetového Krúžku.

Wyhádzky.

<i>Dátum</i>	<i>Ročník</i>	<i>Počet</i>	<i>Kam</i>	<i>Účel</i>	<i>Vedúci</i>	<i>Doprevádzajúci</i>
25/IX 1929	I.—II.	57	Turč. Sv. Martin	Návšteva pamäti hodnosti	Václav Manda	Václav Krofta
22/IX 1929	Cvič. škola	54	Turč. Sv. Martin	Návšteva múzea a Kludského zverinca	Karol Košina	Maria Košinová
29/X	I.—II.	57	Turč. Sv. Martin	Pohreb M. Kukučina	Alois Rohlík	—
16/III	I.—II.	45	Kremnica	Odhalenie dosky L. Bellu	Alois Rohlík	—
15—16/VI	I.—II.	44	Križná a Blat. dolina	Vlastivedná exkurzia na Križnu	Alois Rohlík	—

Šport žiakov.

	V ročníkoch						V cvič. triedach					
	I.		II.		Celkom		1.		2.		Celkom	
	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d
Plávanie	15	5	5	6	20	11	—	—	2	1	2	1
Veslovanie	—	2	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Jazda na koni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jazda na kole	8	—	3	—	11	—	—	2	—	2	—	
Jazda na lyžiach	2	3	1	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Saňkovanie	16	9	5	8	21	17	5	3	8	6	13	9
Bruslenie	6	4	5	4	11	8	—	—	4	—	4	—
Strieľanie	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Atletika	2	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Vychádzky	2	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Skauting	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Voley-ball	18	8	6	8	24	16	—	—	—	—	—	—
Hádzaná	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopaná	6	—	5	—	11	—	—	—	—	—	—	—
Šerm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Boxing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tenis	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—

Štatistický výkaz žiakov za školský rok 1928—1929.

	V ročníku			V cvičnej triede		
	I.	II.	celkom	1.	2.	celkom
I. Počet:						
Koncom škol. roku 1927—28.	23	—	23	19	19	38
Počiatkom škol. roku 1928—29.	31	25	56	27	27	54
Behom roku vstúpili	—	—	—	—	—	—
Celkom teda prijatých	31	25	56	27	27	54
Z nich tunajší, ktorí postúpili	—	22	22	19	19	38
Z nich tunajší, ktorí opakujú	—	—	—	—	—	—
Z iných ústavov postupujú	1	1	2	—	—	—
Po prij. zkuške prijatých	30	2	32	—	—	—
Celkom	31	25	56	—	—	—
V školskom roku vystúpilo	1	2	3	2	2	4
Na konci škol. roku bolo	30	23	53	25	25	50
II. Rodisko:						
Miesto ústavu	—	—	—	2	1	3
Slovensko	26	20	46	24	18	42
Čechy	1	1	2	—	1	1
Zem Moravskosliezka	1	1	2	—	2	2
Cudzina	2	1	3	1	4	5
Celkom	—	23	53	25	25	50
III. Bydlisko:						
V mieste u rodičov	3	1	4	12	11	23
V mieste u zodp. dozorcov	2	1	3	—	—	—
V ústavnom internáte	25	17	42	—	—	—
Dochádzajú lebo dojíždajú	—	4	4	13	14	27
Iné miesta	—	—	—	—	—	—
Celkom	30	23	53	—	25	50
IV. Štátna príslušnosť:						
Čsl. republika	30	23	53	25	25	50
Cudzina	—	—	—	—	—	—
Celkom	30	23	53	25	25	50

			V ročníku			V cvičnej triede		
			I.	II.	celkom	1.	2.	celkom
V. Materinská reč:								
Československá			30	23	53	25	25	50
Nemecká			—	—	—	—	—	—
Maďarská			—	—	—	—	—	—
Iná			—	—	—	—	—	—
Celkom			30	23	53	25	25	50
VI. Náboženstvo:								
Rímsko katolícke			23	11	34	17	12	29
Evanjel. aug. v.			7	12	19	5	11	16
Židovské			—	—	—	1	2	3
Československé			—	—	—	1	—	1
Československé			—	—	—	1	—	1
Bez vyznania			—	—	—	—	—	—
Celkom			30	23	53	25	25	50
VII. Vek:								
Narod.	1909	1915	1	1	—	—	2	2
	1910	1916	2	5	7	—	1	1
	1911	1917	3	8	11	—	3	3
	1912	1918	14	8	22	1	10	11
	1913	1919	11	1	22	—	4	4
		1920	—	—	—	3	5	8
		1921	—	—	—	11	—	11
		1922	—	—	—	9	—	9
		1923	—	—	—	1	—	1
Celkom			30	23	53	25	25	50
VIII. Nepovinné predmety:								
Jazyk nemecký (rel. pov.)			30	23	53	—	—	—
Klavír diev.			11	12	23	—	—	—
Ženské ručné práce			11	12	23	—	—	—
Celkom			52	57	99	—	—	—

	V ročníku			V cvičnej triede		
	I.	II.	celkom	1.	2.	celkom
IX. Klasifikácia:						
a) Opravnú zkušku mali						
1927-28	6	—	6	—	—	—
obstáli	6	—	6	—	—	—
neobstáli	—	—	—	—	—	—
Sú teda spôsobilí s vyznam.	4	—	4	—	—	—
spôsobilí	18	—	18	19	19	38
nespôsobilí	1	—	1	—	—	—
neklasifikovaní	—	—	—	—	—	—
Celkom	23	—	23	19	19	38
<i>Koncom šk. r. 1928-29</i>						
boli spôsob. s vyzn.	3	4	7	—	—	—
spôsobilí	26	19	45	21	23	44
nespôsobilí	1	—	1	4	1	5
opravné zkušky	2	3	5	—	—	—
neklasifikovaní	—	—	—	—	1	1
Celkom	30	23	53	25	25	50
Počet Slovákov	28	21	49	23	22	45
Počet Čechov	2	2	4	2	3	5
Celkom	30	23	53	25	25	50
X. Zamestnanie rodičov:						
Obchodníci a živnostníci	11	5	16	5	7	12
Roľníci	3	11	14	3	3	6
Úradníci, učitelia, advokáti, duchovní, lekári atď.	10	4	14	6	6	12
Vojaci	—	—	—	—	—	—
Sriadenci, robotníci	4	1	5	11	8	19
Súkromníci	2	2	4	—	1	1
Celkom	30	23	53	25	25	50

Stav knihovniě a sbierok v šk. r. 1928-29.

Bež. čís.	Sbierka	Koncom šk. roku 1928/29		V škol. roku 1928/29 pribudlo		Koncom šk. roku 1928/29		Správca Sbierok
		inv. ě.	kusov	inv. ě.	kusov	inv. ě.	kusov	
1	maď. Kniž. učiteľská	749	1228	—	—	749	1228	Ján Buňata
		414	641	20	25	434	666	
2	maď. Kniž. žiakovská	347	495	—	—	347	495	Václav Krofta
		611	660	30	59	641	719	
3	Knižnica pedagogická	112	114	5	5	117	119	Alois Rohlík
4	Zemepisné a dejepisné sb.	402	594	8	8	410	602	Václav Manda
5	Prírodopisné sb.	1008	2082	1	1	1000	2083	Ján Buňata
6	Matematické sb.	41	57	—	—	41	57	Ján Buňata
7	Fyzické sb.	280	352	—	—	280	352	Ján Buňata
8	Chemické sb.	573	853	1	1	574	824	Ján Buňata
9	Kresliarske sb.	279	581	3	3	282	584	Ján Buňata
10	Umeleckej výchovy sb.	167	344	—	—	167	344	Václav Manda
11	Hudobné sb.	270	532	2	2	272	534	Alois Rohlík
12	Telocvičné sb.	115	499	5	22	120	521	Ján Buňata
13	žen. ruč. práce sb.	4	9	—	—	4	9	Mária Košínová
14	Rukod. prác	94	420	—	—	94	420	Václav Manda
15	Kabinet ev. šk.	248	435	7	7	255	442	Karol Košina
16	Kniž. cvič. šk.	177	177	2	2	179	179	Karol Košina
17	Bíblioteka pauperun	36	46	4	49	40	95	Václav Manda

V I. roě. vypoěítaných bolo 566 kněh, v II. roě. 447 kněh zo žiak. kniěh. Najviac ěítali I. r. chov. Chabroň, Chmelík, Janoškuvá, Píkulíková; v II. roě. Beláěík, Juriěková, Kraľovanská a Surová.

Najviac ěítané byly:

Babiěka, Bratstvo, Levoěská biela pani, Pět neděl v balone, Viě, co neviě, Ohlasy písní ruských.

Tematá úkolov z jazyka čsl. v šk. r. 1928/29.

I. ročník:

1. Dnes mrtví, kteří celý rok tak sami, nás jednou živé k sobě čekají a zachví se, když uslyší krok známý. (Vylíčení nálady o dušičkách. (škol.)
2. Dr. M. Rastislav Štefánik — hrdina života a smrti. (Líčení. — dom.)
3. Ó lidstvo, nežli vzplá jitra ti svit, co křížů ještě se vztyčí. (šk.)
4. Popis zvoleného obrázku podložte vhodnými úvahami. (šk.)
5. Šťastná to žena. (povahopis babičky zo stejnomennej poviedky. (dom.)
6. Vietor. (Pojednanie. šk.)
7. Deň matiek. (Pojednanie. — šk.)
8. Jaro prišlo a s ním hry. (Voľné vypísanie šk.)
9. Posledný mesiac. (Hrst' vzpomienok dom.)
10. Výklad príslovia. (šk.)

II. ročník:

1. Moje prázdniny. (Líčení. šk.)
2. Ján Kollár: „Pracuj každý s chutí úsilovnou na národa roli dědičné, cesty mohou být rozličné, jenom vůli všichni mějme rovnou.“ (Rozprava dom.)
3. Oslava 28. oktobra v Štub. Tepliciach. (Zpráva do novin šk.)
4. Vývoj stroje k výkonnosti a hospodárnosti. (Úvaha čes. dom.)
5. Moje Vianoce. (Líčení vo formě dopisu šk.)
6. Spomienka na ľudovú školu. (Líčení dom.)
7. Martin. (Charakteristika z básne Detvan šk.)
8. Smiles: „Riadna matka je v rodine magnetom všetkých srdc a polárkou všetkých očí“. (Pedag. úvaha dom.)
9. Význam Jana Husa v písemnictví českém. (Literární pojednání, čes. (škol.)
10. Význam športu v telovýchove. (Pojednanie dom.)

Súvislá školská a kontrolovaná domáca čítba v šk. roku 1928/29.

I. ročník:

A) Školská čítba z českoslovenčiny.

Karol Jaromír Erben: Kytice;

Kalinčák: Svätý Duch;

Vajanský: Herodes.

B) Domáca čítba kontrolovaná.

Výbor prstonárodných povestí:

Jozef M. Hurban: Olejkár,

Janko Kráľ: Balady a piesne,

Martin Kukučín: Mladé leta,

Božena Nemcová: Babička,

Čelakovský: Ohlasy písní ruských,

Neruda: Balady a romance.

Vyučoval zat. prof. Alojz Rohlík.

II. ročník:

A) Školská čítba z českoslovenčiny.

Botto: Smrť Jánošíkova,

Hviezdoslav: Hájnikova žena.

B) Domáca čítba kontrolovaná.

Al. Jirásek: Bratstvo,

Nadáši: Adam Šangala,

Ter. Vansová: Sirota Podhradských,

Kukučín: Zápisky zo smutného domu,

Turgenev: Lovcové zápisky,

Fr. L. Čelakovský: Ohlas písní českých,

E. Maróthy Šoltésiová: V čiernickej škole.

Vyučoval prof. Václav Manda.

A) Školská čítba z pedagogiky.

Tolstoj: Pedagogické stati.

B) Domáca kontrolovaná čítba.

E. Maróthy Šoltésiová: Moje deti,

Compare: Rozumový a mravnostný rozvoj dieťaťa,

Pavla Lombrasová: Život dieťaťa,

J. Mauer: Jak poznati duševně úchylné děti.

C) **Časopisy:** Pedagogické rozhľady, Naša škola, Knižnica našej školy, Časopis pre obč. nauku a výchovu.

Vyučoval prof. Václav Manda.

Zkúšky dospelosti.

Riadne zkúšky učiteľskej dospelosti sa nekonaly. V mimoriadnom období konal zkúšku učiteľskej dospelosti externista Jaroslav Velikovský, náhradný učiteľ na rk. škole ľudovej v Rudínskej, Slov. Predbežné a písomné zkúšky 12.—14. februára, ústnu zkúšku dňa 22. februára 1929 za predsedníctva Václava Šlosara, riaditeľa št. uč. ústavu v Špišskej Novej Vsi.

Tematá z jazyka československého:

1. Skutky predkov sú chlúbou a výstrahou potomkom. (Úvaha.)
2. Ako sa uplatňovala v literatúre čsl. idea slovenskej vzájomnosti. (Pojednanie.)
3. Priemysel našej republiky. (Rozprava zemepisná.) Vybral si kandidát.

Tematá z pedagogiky:

1. Pedagogika československá v XIX. stor.
2. Dedičnosť ako dôležitý činiteľ vo výchove.
3. Hlavné formy vyučovania.

Internát.

Internát pri tunajšom ústave je zariadený pre 100 chovancov. Pretože v šk. r. 1829/29 mal ústav len I. a II. ročník s 30 chovanci a 23 chovankami, bolo nutné z dôvodov hospodárskych prijať do internátu aj chovanky. Za tým účelom vykonané boli v miestnostiach internátu potrebné adaptácie. Prijímanie chovaniiek do tunajšieho internátu povolené bolo výn. MŠO z 8. srpňa 1928 č. 95. 944/28-S. Tým istým výnosom ustálený bol pre šk. r. 1928/29 mesačný internátny poplatok u riadnych chovancov Kč 320.— a u externistov Kč 280.—.

V tomto šk. r. bývalo v internáte 22 chovancov a 14 chovaniiek. Na celú stravu dochádzala 1 chovanka.

Z týchto chovancov a chovaniiek boli výnosom MŠO z 20. prosinca 1928 č. 128. 320/28-S osvobodení:

1. od polovice int. poplatkov:

Jakub Kysela, chov. II. roč., Julius Špánik, chov. II. roč., Matúš Rohoň, chov. II. roč., Maria Konušová, chov. II. roč., A. Kráľovanská, Frant. Surová, chov. II. roč.

2. od štvrtiny int. poplatkov:

Bohuslav Babík, chov. II. roč., Pavel Beláčik, chov. II. roč., Vil. Čunderlík, chov. I. roč., Ondrej Chmelík, chov. I. roč., J. Lichner, chov. I. roč. (v I. pol.), Mel. Brieštenská, chov. II. roč.

Poskytnuté sľavy uhradilo ministerstvo školstva a národnej osvety celkovou čiastkou 14.400 Kč.

Výnosom MŠO z 9. júla 1929 č. 43.810/29-S udelená bola internátu mimoriadna dotácia 5.700.— Kč na zakúpenie predmetov pre vnútorné zariadenie.

Zdravej krajiny a príjemného letného pobytu v tunajších kúpeľov využil ako v rokoch predošlých Spolok pre feriálne osady v Prahe, ktorý na základe povolenia ministerstva školstva a národnej osvety z 8. dubňa 1929 č. 44.906/29-S umiestnil a stravoval v tunajšom internáte v dobe od 3. júna do 16. augusta 1929 90 stredoškolských a vysokoškolských študentov a študentky.

Riaditeľom internátu bol doč. správca ústavu Václav Krofta, správcom internátu prof. Václav Manda a int. lekárom MUDr. Ján Lenčo.

Internátna zahrada.

Internátna zahrada vo výmeru $4\frac{1}{2}$ ha (sô zastavenou plochou) má oddelenie zelinárske, školu, kvetinovú časť, botanické oddelenie s malým parkom pre chovancov a prostorné hrisko.

Aj v tomto roku pokračované byly v rozširovaní školy, ktorá má v budúcich rokoch poskytovať dostatočné množstvo ovocných stromov pre okolie.

Správcom zahrady bol správca internátu prof. V. Manda. Zahradník Vojtech Medzibrodský bol platený z prostriedkov internátnych.

Zprávy za školský rok 1929/30.

A.) Zmeny

a.) Menovanie: Zat. prof. Alois Rohlík bol ustanovený výn. M. š. O. zo dňa 27. červňa 1929 č. 74.519/II.-29. ref. m. š. o. v Bratislave zo dňa 17. červenca 1929 č. 43.788/II. definitívnym profesorom na systemizovanom mieste pre štátne ústavy učiteľské a to s právnou platnosťou od 1. septembra 1929 a určený mu na jeho žiadosť štát. uč. ústav v Štubnianskych Tepliciach za trvalé úradné pôsobíšte.

b.) Do sboru vstúpili: František Müller, zať. prof. pri št. reálke v Prahe I., ktorému na základe zmocnenia výn. M. š. O. zo dňa 27. septembra 1929 č. 123.271/29 určený bol s právnou pôsobnosťou od 1. septembra 1929 za úradné pôsobíšte štátny učiteľský ústav v Štub. Tepliciach.

Vladislav Ružička, odb. uč. št. mešt. šk. v Senci, ktorý bol na základe zmocnenia M. š. O. zo dňa 16. novembra 1929, č. 136.265. II.-29, ustanovený správnu platnosťou odo dňa 1. Januára 1930 zat. profesorom v kat. št. prof. uč. ústavov a za úradné pôsobíšte mu bol určený uč. ústav v Štub. Tepliciach.

c.) Dovolená: Prof. Václav Krofta mal úplnú dovolenú z dôvodov rodinných na dni 4—13. novembra 1929 (R. M. Š. O. II. z 13. novembra 1929.)

Úplnú zdravotnú dovolenú od 24. novembra 1929 do konca školného roku, výn. M. š. O. zo dňa 17. rujňa 1929 č. 133.382/II.-29, R. M. Š. O. zo dňa 20. listopádu 1929 č. 72.643/II.-29; M. š. O. zo dňa 4. júna 1930 č. 78.512/II.-30. R. M. Š. O. č. 39.787. (II. z 18. júna 1930.)

Členovia sboru učiteľského v šk. r. 1929-30.

Bež. čís.	Meno	Úrad. hodnosť	Aprobácia	Predmet, ktorému vyuč. tr. roč.	Počet týžd. hodín	Poznámka
a) Riadni členovia:						
1	Vlad. Hruběš	riaditeľ	MF	I. pol. Ph III ₃ , F II ₂ , III ₂ ; Pr ₂ od 1/9 do 7/10 29 + Ph II ₃ , F I ₂ . II. pol.: F I ₂ , II ₂ , III ₂ , Pr ₂ .	9 14 8	Správca sb. fyz.-chem.
2	Václav Krofta	prof.	I. odb. n. fr. mešť.	do 24/11 29. Čs II ₇ , III ₅ , N I ₂ , II ₂ , III ₂ .	18	Správca kniž. žiak., ped. od 24. 11. 29. úplná zdr. dovolená.
3	Václav Manda	prof.	I. odbor, lekt. zk. slov.	I. pol.: Čs I ₇ , 2 I ₂ , II ₂ , III ₂ , D I ₃ , II ₃ , III ₂ .	21	Správca sb. zem.-dej.,
				od 1/9 do 7/10 29 + P III ₂ , PH III. II. pol.: Čs I ₇ , Z II ₂ , III ₂ , D I ₃ , II ₃ , III ₂ .	24	umel. výchovy
4	Ján Buňata	prof.	III. odbor	MI ₄ , II ₃ , III ₃ , K I ₂ , II ₂ , III ₂ , Kr I ₁ , Rp III ₂ , Rpd III ₂ .	21	Správca sb. kresl. dielne, prof. knižnice
				od 1/9 do 7/10 + P I ₂ , Td I ₂ , II—III ₂ .	27	Triedny III. roč.
5	Alois Rohlík	prof.	Sp H Kl V	Sp I ₂ , II ₂ , III ₂ , H I ₄ , II ₂ , III ₁ , K I ₄ , II ₄ , Kln I ₂ , II ₂ , V III ₂ .	27	Správca sb. hudob. Triedny 1. roč.
6	František Miller	zat. prof.	PZ	od 7/10 P I ₂ , III ₂ , Ph II ₃ , F I ₂ , Ph III ₁ , Tepl I ₂ , II ₂ , III ₂ , Td I ₂ , II ₂ , III ₂ .	22	Správca prír. št., telocvične, bot. záhrady.
				II. pol.: P I ₂ , II ₂ , III ₂ , Ph II ₃ , 2 I ₂ , Ph III ₁ , Tepl I ₂ , II ₂ , III ₂ , Td I ₂ , II ₂ , III ₂ .	24	
7	Vlad. Ružička	zat. prof.	Zd, I. odb.	od 1/1 30. Čs II ₇ , III ₅ , N I ₂ , II ₂ , III ₂ .	18	Správca kniž. žiak. a pred.
8	Karol Košina	cvič. učiteľ	I. odb.	pred. 2. cvič ₂₅ , Pr ₂ , II ₂ , (od 1/12 29)	29	Správca sb. cvič. školy, kniž. cv. školy,
				od 1/9 do 7/10 Tepl I ₂ , II—III ₂ , II. pol. + Ph III ₂ .	33 31	Triedny 2. cv. triedy,
9	Maria Košinová	cvičná učiteľ.	I. odb.	pred. 1. cvič ₂₂ , žip ₂ , Pr ₂ , žip I ₂ , II—III ₂ .	30	Správca sb. žrpr. Triedny 1. cv. triedy,

Členovia sboru učiteľského v šk. r. 1929-30.

Bež. čís.	Meno	Úrad. hodnosť	Aprobácia	Predmet, ktorému vyučoval, tr., roč.	Počet týžd. hodín	Poznámka
-----------	------	---------------	-----------	--------------------------------------	-------------------	----------

b) Výpomocní učitelia:

10	Dr. Ján Lenčo	výp. učiteľ	MUDr.	I. pol. P II ₂ .	2	
11	Ján Štiffel	výp. učiteľ	Nb rím. kat.	Nb I ₂ , II—III ₂ , Ex ₁ (1—2) ₂ .	7	
12	Pavel Šolc	výp. učiteľ	Nb rím. kat.	Nb I—III ₂ , (1—2) ₂ .	4	

Sriadenci:

Julius Sedlák,
def. školník.

Rakytová Anna,
výp. sila:

Kronika.

2. septembra vykonané boli zkúšky opravné a do vyšších ročníkov.

3. septembra počalo pravidelné vyučovanie. Riaditeľ mal k všetkému žiactvu preslov o veciach školských.

19. septembra vykonal lekársku prehliadku št. obv. lekár J. Spitzer.

11. septembra započalo sa na cvičnej škole vyučovania dľa jednoduchej frekvencie.

15. septembra započaly opravné práce elektrického vedenia — zavádzanie nového prúdu — ktoré potrvaly celý školský rok.

23—26. septembra zúčastnilo sa 10 žiakov III. roč. kurzu dramatického, poriadaného Ústredím Slovenských ochotníckych divadiel v Turč. Sv. Martine za vedenia prof. V. Kroftu.

28. januára prehovoril žiactvu riaditeľ o hygienických opatreniach.

24. a 25. mája zúčastnili sa vybraní žiaci závodov na študentských dňoch v Turčianskom Sv. Martine. Výsledok bol potešujúci. Prvú cenu v recitácii obdržala chovanka III. roč. Fr. Surová, druhú Mel. Brieštenská, chov. III. roč., v literárnom súbehu druhú cenu chovanka I. roč. E. Harantová.

V dňoch 5.—9. júna 1930 zúčastnilo sa 21 žiakov III. roč. vlastivednej exkurzie do Plzne a Prahy za vedenia triedneho prof. Jána Buňatu a zat. profesora Frant. Millera. Na podporu zájazdu povolilo mšano 1500 Kč, Tatra banka darovala 100 Kč, Slovenská všeobec. banka 100 Kč. Mimo to poskytla Československá Jednota v Prahe všetkým žiakom zdarma ubytovanie, obedy a raňajky, v Plzni „Slovenský Spolok“ ubytovanie a stravovanie, ktoré tu žiakom s nevšednou ochotou obstaral prof. Václav Krofta, súc v Plzni na zdravotnej dovolenej. Žiaci navštívili dňa 5. júna Mestské muzeum, Škodovej závody, mestský pivovar, večer toho dňa predstavenie v mestskom divadle za značne snížené ceny. V Prahe podnikli prehliadku hlavného mesta autokarom „Čedok“ so sprievodcom, ktorý podal podrobný výklad o historických miestach a pamiatkach, najmä Staromestskej radnice, Hradčian a židovskej štvrti. Mimo to navštívili žiaci zvlášte národné muzeum, Petřín, rozhľadňu, Strahovskú knižnicu, Vyšehrad a Slavín, mestské muzeum, botanickú záhradu pri prírodovedeckom ústave univerzity, dve divadelné predstavenia v Národnom divadle a to operu Rusalka a operu Prodanú nevestu v divadle Varieté baletnú mozaiku, Slovenské tance — a zvukový film. Tiež podnikli výlet parníkom na Zbraslav a späť.

Zájazdom nadobudli žiaci nových poznatkov o živote v modernom meste a doplnili svoje školské vzdelanie — najmä v ohľade kultúrno-historickom.

26. júna bol riaditeľský deň.

27. júna prednáška štát. obv. lekára J. Spitzera o tuberkulóze.

28. júna bol zakončený školský rok slávnostnou prednáškou riaditeľa o M. J. Husovi.

Inšpekcie. 22. novembra odborný inšpektor telesnej výchovy Bohumil Tešar.

4. dubna odborný inšpektor kreslenia a umeleckej výchovy Jozef Vydra.

7. a 8. apríla všeobecná inšpekcia vládneho radcu Ferdinanda Píseckého, zemského školského inšpektora.

20. mája bisk. pom. Jul. Hečko, ev. a v. farár v Pribovciach, pre ev. a v. náboženstvo.

17. mája bisk. kom. Matej Koza, farár v Mosovciach, nábožen. rím. kat.

Slávnosti, pamiatne udalosti: 27. septembra bola oslava jubilea Svätováclavského s týmto programom:

1. Štátne hymny: Varhany prof. A. Rohlík.

2. Slávnostná reč: Prof. V. Mandá.

3. P. Hlučhán: Vlast moja. Smiešaný sbor. Spieva II. a III. roč. za dirig. prof. A. Rohlíka.

4. A. Klásterský: Legenda o patronoch zeme českej. Recitz. E. Juričková.

5. B. Smetana: Nekamenujte proroky. Spieva III. roč. za dirig. prof. A. Rohlíka.

6. Svätováclavský chorál. — smieš. sbor... Diriguje prof. hudby A. Rohlík.

21. októbra o 50. výročiu žiarovky prehovoril žiactvu riaditeľ.

26. októbra oslávnené bolo 11. výročie obnovenia štátu československého. Program ústavu:

1. B. Smetana: Braniboři v Čechách: Uderila naša hodina. — Miešaný sbor II. a III. ročníka.

2. Slávnostná reč. — Špánik, chov. III. roč.

3. A. Dvořák: Moravské dvojspevy: a) já ti uplynu.... b) Prsteň. — B. Longauerová a A. Ševčíková, chov. II. roč.

4. B. Smetana: Dalibor: Arie Vladislava. — P. Beláček, chov. III. roč.

5. Dvořák A.: Rusalka: Spev víl. — Harantová, Hrdá. I. roč., Olejníková, Mandová, Longauerová, Ševčíková, chov. II. ročníku.

6. Veniec slovenských piesní. — Spieva miešaný sbor II. a III. ročníka.

Doslov riaditeľa.

8. Štátne hymny.

Sbory riadi a solové čísla na klavíri doprevádza prof. A. Rohlík.

Program cvič. školy:

1. Kto za pravdu horí. Spievajú žiaci cvič. školy.

2. Rozprava o oslobodení čsl. národa. K. Košina, cvič. uč.

3. Recitácia žiakov: L. V. Obrov: Malá Slovenka. E. Hadašová. K. Banšell: Tak voľno je... M. Hrubešová. Janko Čaják: Verná Slovenka. A. Gromusová. J. Grebáč: V ohni... L. Reck. N. Ulrich: Verná Slovenka. V. Inštitorisová. Št. Krčméry: Memento. I. Inštitoris.

4. A. Dvořák: Moravské dvojspevy: Prsteň. B. Longauerová a A. Šefčíková, chov. II. ročníku.

5. Recitácie: Sivák-Hurdálek: Verný Slovák. Z. Lombardini. M. Kišš: Slovenská svoboda. M. Malovecká. A. H. Škultéty: Driečna Slovenka. Št. Recková. Št. Krčméry: Sokoli kolocú. J. Herz. S. Zoch: Slovenka. V. Višíňková.

6. A. Dvořák: Moravské dvojspevy: A ja ti uplynu. B. Longauerová a A. Šefčíková, chov. II. r.

7. Recitácie: Št. Krčméry: Slováci. L. Hrabalová. Hviezdoslav: Svoboda. J. Šolcová. F. O. M. Materčina. V. Vachútková. Sv. H. Vajanský: Povedomie. M. Francisci. Sv. H. Vajanský: Pýcha Tatier. Z. Košíňová. Št. Krčméry: Na deň svobody. A. Jesenská.

8. Veniec slovenských piesní. Pevecký sbor cvič. školy, dirig. K. Košina, cvič. učiteľ.

9. Doslov riaditeľa.

Štátne hymny.

31. **rujňa** vyložený žiakom význam sporivosti profesorom J. Buňatom.

30. **listopadu** bol oslávený deň československo-juhoslovenskej vzájomnosti. Na cvičnej škole prehovoril k žiactvu prof. V. Manda.

1. **prosina** besiedka cvičnej školy s programom:

1. Nováček R.: „Castaldo-pochod,” hrajú žiaci ústavu.

2. „Ako sa dostalo slniečko do mliečka”, prednáša Jožko Hrabal, žiak I. tr.

3. „Sadaj slnko!”, spievajú žiaci II. tr.

4. „Zajačik”, telocvičná hra žiakov I. triedy.

5. Dr. Driml: „Zima”, prednáša Mir. Hrubešová, žiačka II. tr.

6. „Janko, Janko, zle gazduješ.” Národný taniec: žiaci II. tr.

7. „Ivan a Vierka”, detský výstup. Ivan Inštitoris, ž. II. tr. a Viera Inštitorisová, ž. I. tr.

Prestávka.

8. „Buďme tu všichni tíši!” Rytmická hra so sprievodom klavíru: žiaci I. triedy.

9. „Bude vojna”. Dvojhlasný spev žiakov II. triedy.

10. „Pán doktor prišiel”. Detský výstup. Maminka, Z. Košinová, ž. I. triedy, Otecko, L. Reck, žiak II. triedy. Doktor, M. Francisci, žiak II. triedy.

11. „V zime”. Prednáša Lib. Hrabalová, žiačka I. triedy.

12. Oscheit M.: „V cigánskom tábore”. Pochod, hrajú žiaci ústavu.

Čís. 2.—9. nacvičili cviční učitelia K. a M. Košinovci, čís. 1. a 12. riadi žiak III. roč. Vlad. Šolc.

8. prosinca usporiadaný koncert v prospech nemajetných študentov s programom:

1. Mik. Schneider-Trnavský: „Keď si ja zaspievam”. Miešaný sbor chovancov ústavu, riadi prof. A. Rohlík.

2. Ed. Grieg: „Sonata op. 45”. Hrá prof. František Sýkora z Lučenca.

3. a) Bed. Smetana: „Spev Katuškin” (Šťastná viem), z op. Čertovy steny. b) Vít. Novák: „Píme, chlapci, píme víno”. Spieva pí Vil. Rohlíková, manželka profesora.

4. a) Fr. Chopin: „Valčík číslo 14”. b) L. v. Beethoven: „Ecosaise”. Na klavíri hrá sl. Anna Lichtensteinová. Prestávka.

5. Zd. Fibich: „Štedrý deň”, melodrama, (pov. nár. od K. J. Erbena), prednáša sl. Elena Juričková, chov. ústavu.

6. Dr. A. Dvořák: „Slovanské tance” č. 4. a 6. Klavír na 4 ruky sl. Anna Lichtensteinová a riad. Vlad. Hrubeš.

7. a) B. Smetana: „Píseň Blaženkina”, op. Tajemství. b) Vít. Novák: „Už som sa vydala”. Spieva Vil. Rohlíková, manželka prof.

8. a) K. Goldmark: „Air” z husľového konc. op. 28. b) A. d'Ambrosio: „Canzonetta”. Hrá prof. Fr. Sýkora z Lučenca.

9. A. Strébl: „Česká píseň”. Miešaný sbor chov. ústavu. Riadi prof. A. Rohlík.

Na klavíri sprevádza: č. 1. pí. Vil. Rohlíková, manželka prof. č. 2, 8, 9 riad. Vlad. Hrubeš; č. 3, 5, 7 prof. A. Rohlík.

25. Padna posmrtná spomienka Jaroslava Vlčka, k žiactvu prehovoril z. prof. Vlad. Ružička.

28. února podal prof. Václav Manda chovancom výklad o ústave Československej republiky. Na cvičnej škole triedny.

80. narodeniny pána prezidenta republiky boli oslávené dňa 7. brezna školskou slávnosťou vo dvorane. Celé ovzdušie bolo presýtené slávnostným ruchom bezprostredným, spontánnym. Krásne ukázala sa radostná svornosť už pri výzdobe siene, kde napomáhali žiaci, členovia sboru, manželky profesorov, venujúc čas i úsilie, aby dosiahnuté bolo toho najlepšieho a najkrajšieho. Bol to výraz priateľského súžitia k ušľachtilému účelu tak radostný, že by sme si ho mali zapamätať a z počatej práve cesty nemali sa nikdy odchyľovať. Všetci mali sme v srdciach bohatý zdroj neoblomnej dôvery v nášho milovaného prezidenta a v stále lepšiu budúcnosť nášho národa.

Program ústavu:

1. B. Smetana: Vyšehrad, symf. báseň, klav. na 4 ruky riad. V. Hrubeš a prof. A. Rohlík.
2. B. Smetana: Slávnostný sbor — miešaný sbor chovancov ústavu, riadi prof. A. Rohlík.
3. Slávnostná reč: P. Beláček, chov. III. roč.
4. J. Suk: Menuetto, husle A. šefčíková, chov. II. roč. u klavíru prof. A. Rohlík.
5. Recitácia I. roč.: J. Lobík.
6. Recitácia II. roč.: A. Šughó.
7. B. Smetana: Modlitba z op. Libuše. Spev, Fr. Surová, chov. II. roč. u klav. riaditeľ V. Hrubeš.
Rôzdelenie podpor z Masarykovho fondu.
Slávnostný doslov riaditeľa.
Štátne hymny.

Program cvič. školy.

1. Frant. Procházka: Prezidentov pochod. — Orchester chovancov ústavu, dir. prof. Al. Rohlík.
2. Slávnostný preslov o pánu prezidentovi — cvič. uč. M. Košinová.
3. Recitácie žiakov I. tr. cvičnej: E. Hadašová, L. Hrabalová, V. Inšitorisová, Z. Košinová, M. Vedralová.
4. M. Schneider Trnavský: Slovenských dietok nekonečný rad. Dvojhlasný spev žiakov cvič. školy so sprievodom klavíru a husiel.
5. Recitácie žiakov II. cvič. triedy: M. Hrubešová, I. Inšitoris, M. Malovecká.
6. Sľub Prezidentovi — M. Francisci, J. Herz, J. Škrla.
Doslov riaditeľa. — Štátne hymny.

15. **brežňa** smútočná spomienka na Mistra Al. Jiráška. Slávnostnú reč predniesol zat. prof. Vlad. Růžička, prof. A. Rohlík zahral smútočný chorál, a prejavom riaditeľa bola tryzna skončená. Na cvičnej škole vhodne spomenuli triedni.

28. **brežňa** spomienka J. Amosa Komenského, prehovoril zat. prof. Vlad. Růžička a vhodnú recitáciu predniesla chov. II. roč. A. Mandová. Na cvičnej škole prehovorili triedni.

4. **kvetňa** zúčastnil sa ústav oficiálnej tryzny generála Milana Rastislava Štefánika, poriadanej Okres. osvetovým sborom.

Program:

M. Schneider Trnavský: Štefánik. Zaspieval miešaný sbor žiactva štát. uč. úst. pod vedením prof. A. Rohlíka.

Slávnostnú reč prehovoril riaditeľ Vladimír Hrubeš.
Štátne hymny.

10. **kvetňa** spomenuté štátneho rumunského sviatku, V I. roč. zat. prof. Fr. Millerom, v II. a III. profesorom V. Mandom, na cvičnej škole triedni.

Okrem toho zúčastnili sa žiaci na všetkých oslavných a kultúrnych podnikoch tunajšieho Okresného osvetového sboru jak sborovým spevom, tak orchestrálnymi číslami, solovými hudobnými, spevnými výstupmi a recitáciami.

Kultúrna činnosť profesorského sboru: Skoro všetci členovia sboru boli opäť členmi rešp. členmi výborov a to na významných miestach všetkých kultúrnych spolkov tunajších. Riaditeľ viedol oslavy 80. narodenín pána prezidenta a bol účinne podporovaný celým sborom. Prednáškami boli činní riad. V. Hrubeš, prof. V. Manda, J. Buňata, V. Růžička a K. Košina. Na podnet riaditeľa založený spevácky sbor ako i žiakovský orchester, docielili pod obetavým a svedomitým vedením prof. hudby A. Rohlíka veľmi značných úspechov na verejnosti. Hudobne činní boli riaditeľ a profesor A. Rohlík.

Celkove bol si sbor vždy plne vedomý kultúrnej zodpovednosti svojej na tak opustenom mieste a po tejto stránke vskutku taktiež konal svoje povinnosti s radosťou a ochotne.

S a m o v z d e l á v a j ú c i krúžok Jána Kollára. Krúžok chovancov viedol do konca roku 1929 prof. V. Krofta, v roku 1930 z. prof. Vlad. Ružička. Konalo sa 8 riadnych, 2 mimoriadne a 4 výborové schôdky. Celkom bolo 17 prednášok 12 recitácií a 11 hudobných čísiel. Z podnetu riaditeľa vydávaný časopis „Vzlet“ a založená knižnica Krúžku, zaopatrené spoločenské hry. Predsedom je J. Spánik, jednateľom B. Babík, chov. III. roč. a pokladníkom J. Sitár, chov. III. roč. V zime bolo prevedené divadelné predstavenie s veľmi dobrým morálnym i finančným úspechom. Krúžok udržiaval si vlastnú čítareň, pokiaľ jeho prostriedky stačily.

S o c i á l n a p e č l i v o s ť a p o d. Podporovací spolok pre tunajšie žiactvo venoval na nákup kníh pre knižnicu pauperum Kčs 1000 a jednému študentovi Kčs 320 na zaplatenie internátneho poplatku. Miest. odb. Čs. Červ. Kríža podaroval tomuže chovancovi úplný odev a prádlo. Pálffyovske štipendium v obnose Kčs 700 požíval O. Chraboň, chov. II. roč. Štipendia Krajského úradu mali: Kčs 1500 M. Konešová, Kčs 750 O. Charboň, O. Chmelík, B. Longauerová, A. Kralovanská. Kčs 200 z Makovickej základiny P. Beláček a zo Zahradníkovho fondu J. Reck.

Z Masarykovho fondu 7. brežňa podelení boli: Kčs 50 žiaci cvič. školy J. Gromus, J. Reck a M. Šimková; Kčs 200 chov. ústavu: J. Ursíny, J. Reck, a šefčíková, I. Kmeťová, A. Kralovanská, M. Rohoň, F. Surová.

Žiaci cvič. šk. zúčastnili sa súťaže Sväzu čsl. životných poistovních v Brne a ich práce boli odmenené: za kresby po 50 Kč Z. Košinová, L. Reck, po 25 Kč J. Hrabal, V. Inštorisová, M. Francisci; za sloh R. Škrla 50 Kč.

Sbor i žiactvo boli členmi dorastu Čsl. Červeného Kríža, ktorý viedol cvič. uč. K. Košina, Masarykovej leteckej ligy, ktorý viedol z. prof. Frant. Miller, všetci boli poistení proti úrazu a ústav so sborom tiež poistený proti nasledkom povinného ručenia.

Statistický výkaz žiactva za šk. rok 1929-30.

	V ročníku				V cv. triede		
	I.	II.	III.	Celkom	1.	2.	Celkom
I. Počet:							
Koncom šk. roku 1928-29	30	23	—	53	25	25	50
Počiatkom šk. roku 1929-30	39	29	22	90	18	30	48
Behom šk. roku vstúpili	—		—		1	—	1
Celkom teda prijatých	39	29	22	90	19	30	49
Z nich tunajší ktorí postúpili	38	29	20	87	16	23	39
„ „ „ „ opakujú	1	—	—	1	2	—	2
Z iných ústavov postupujú	—	—	2	2	3	7	10
Po prij. zkuške prijatých	—	—	—	—			
Celkom	39	29	22	90	21	30	51
V šk. roku vystúpilo	1	2	1	4	3	3	6
Na konci šk. roku 1929-30	38	27	21	86	18	27	45
V tom žiakov riadnych	19	17	9	45	7	15	22
„ „ žiakyn „ „	19	10	12	41	11	12	23
II. Rodisko:							
Štub. Teplice	—	—	—	—	2	1	3
Čechy	1	1	—	2	—	—	—
Zem Moravskosliezská	4	1	2	7	—	1	1
Slovensko	32	23	18	73	16	24	40
Cudzina	1	2	1	4	—	1	1
Celkom	38	27	21	86	18	27	45
III. Bydlisko:							
V mieste u rodičov	2	4	2	8	8	8	16
V mieste u zodp. dozorcov	—	3	1	4	—	—	—
V internáte ústavu	32	19	14	65	—	—	—
Dochádza peší, alebo vlakom	4	1	4	9	10	19	29
Celkom	38	27	21	86	18	27	45

	V ročníku				V cv. triede		
	I.	II.	III.	Celkom	1.	2.	Celkom
IV. Štát. príslušnosť:							
Čsl. republika	38	26	21	85	18	27	45
Cudzina	—	1	—	1	—	—	—
Celkom	38	27	21	86	18	27	45
V. Materinská reč:							
Československá	38	27	21	86	18	27	45
Celkom	38		21				
VI. Náboženstvo:							
rím. kat.	27	19	9	55	11	13	24
év. aug. vyzn,	9	8	11	28	3	11	14
česko-bratské	—	—	—	—	1	—	—
mojžišské	2	—	—	2	1	3	4
československé	—	—	1	1	2	—	2
bez vyznania	—	—	—	—	—	—	—
Celkom	38	27	21	86	18	27	45
VII. Vek:							
narodených 1909 (1917)	—		1	1	—	1	1
„ 1910 (1918)	1	1	4	6	1	2	3
„ 1911 (1919)	4	2	7	13	—	7	7
„ 1912 (1920)	7	13	9	29	—	8	8
„ 1913 (1921)	14	11	—	25	1	8	9
„ 1914 (1922)	12		—	12	10	1	11
„ (1923)			—	—	6	—	6
Celkom	38	27	21	86	18	27	45
VIII. nepovinné predmety:							
Jazyk nemecký (rel. pov.)	38	27	21	86	—	25	25
Klavír dievč.	16	8	—	24	—	—	—
Organ dievč.	—	—	4	4	—	—	—
Rukodelné práce	—	—	21	21	—	15	15
ženské ručné práce	19	10	12	41	7	12	19

	V ročníku				V cvič. triede		
	I.	II.	III.	Celkom	1.	2.	Celkom
IX. Školné cvič. školy:							
Školné (à 4.15) Kč platilo úplne oslobodených					15	25	40
					3	2	5
X. Klasifikáci v šk. r. 1928/29							
Pri opravnej zkuške obstáli	1	3	—	4	—	—	—
„ „ „ neobstáli	1	—	—	1	—	—	—
„ doplňujúcej „ „	—	—	—	—	—	—	—
Nedostavili sa	—	—	—	—	—	—	—
Celk. výsledok v šk. r. 1928/29							
Výborne spôsobilí	3	4	—	7			
Spôsobilí	26	19	—	45	21	23	44
Nespôsobilí	1	—	—	1	4	1	5
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	1	1
Celkom	30	23	—	53	25	25	50
Koncom šk. roku 1929/30							
Výborne spôsobilí	8	8	9		—	—	—
Spôsobilí	25	18	11		16	22	38
Nespôsobilí	—	—	—		2	5	7
Neklasifikovaní	—	—	—		—	—	—
Opravné zkušky	5	1	1		—	—	—
Celkom	38	27	21	86	18	27	45
XI. Zamestnanie rodičov:							
Obchodníci a živnostníci	7	6	6	19	1	2	3
Roľníci	8	5	10	23	—	2	2
Úradníci, farári, učitelia, advokáti, lekári a pod.	8	8	3	19	11	8	19
Vojaci	—	—	—	—	—	—	—
Sriadenci a delníci	12	6	1	19	6	13	19
Súkromníci	3	2	1	6	—	2	2
Celkom	38	27	21	86	18	27	45

Stav knižovien a zbierok javi sa takto:

Bež. čí.s.	Sbierky	mala 1928/29		prirásilo 1929/30		má v r. 1929/30		Správca zbierok
		č. inv.	kusov	č. inv.	kusov	č. inv.	kusov	
	maď.	749	1228	—	—	749	1228	
1	Knižnica prof.	434	666	84	96	518	762	Ján Buňata
	maď.	347	495	—	—	347	495	
2	Žiakovská kniž.	641	719	130	144	771	863	Vlad. Růžička
3	Pedagog. kniž.	117	119	10	10	127	129	„ „
4	Zemep. a dejep.	410	602	8	8	418	610	Václav Manda
5	Prírodopisné	1009	2083	13	20	1022	2103	Fr. Miller
6	Matematické	41	57	4	4	45	63	Ján Buňata
7	Fysické	280	352	20	20	300	372	Vlad. Hrubeš
8	Chemické	574	824	28	28	602	852	„ „
9	Kresliarske	282	584	14	23	296	607	Ján Buňata
10	Umel. výchovy	167	344	—	—	167	344	Václav Manda
11	Hudobné	272	534	22	22	294	556	Alois Rohlík
12	Telocvičné	120	521	28	69	148	590	Fr. Miller
13	žen. ruč. prác	4	9	1	4	5	13	M. Košinová
	pred prer.	94	420					
14	Rukodiel. prác	99	344	1	1	100	345	Ján Buňata
15	Kab. cv. školy	225	442	16	26	241	468	K. Košina
16	Kniž. cv. školy	179	179	16	19	195	198	K. Košina
17	Biblioteka paup.	40	95	22	43	62	138	Václav Manda
18	Sbierka prog.	—	—	604	604	604	604	Ján Buňata

M. š. O. povolilo výn. zo dňa 31. Padňa 1929 č. 8249/II.-29 a zo dňa 22. červňa 1929 č. 78.681/II.-29, mimoriadnou dotáciou v čiastke Kč 14.064.20. na učebné pomôcky, ktorýžto obnos bol zakúpením vhodného doplnenia sbierok vyčerpaný.

Zo žiakovskej knižnice sa vypožičalo: 667 kníh; z toho 458 zábav., 108 poučných, 92 básní a 9 dram. diel.

V I. roč. vypožičalo sa úhrnom 303 kníh, z toho zábavných 232, poučných 38, básní 33.

V II. roč. vypožičalo sa úhrnom 214 kníh; z toho 128 zábavných, 50 poučných, 30 básní, dram. diel. 6.

V. III. roč. úhrnom bolo požičané 150 kníh; z toho zábavných 98, poučných 20, básní 29, dram. diel. 3.

Priemer na jedného žiaka :

V I. roč. 8 kníh; v II. roč. 8 kníh; v III. roč. 7 kníh.

Najviac čítali :

V I. roč. chovanec P. Habšuda; v II. roč. O. Chmelík; v III. roč. J. Kysela.

Najobľúbenejšie boli :

V VI. roč. : Dostojevský: Zápisky z mrtvého domu.

Kubáni: Valgatha,

Mitenhubrová: Srdce v bouři,

Brezina: Větry od polů.

V I. ročníku: P. Kompiš.: Osloboditel,

H. Sienkiewicz: Quo vadis,

Vajanský: Sobrané diela,

B. Bjornsson: Arne.

V III. ročníku: J. Vrba: Les,

V. řezníček: Naše zlatá matička,

M. Jókai: Levočská biela pani,

M. Kukučín: Mať volá.

Četba z pedagogiky.

Š k o l s k á :

II. ročník:

J. A. Komenský: Informatorium školy mateřské.

III. ročník:

R. Kratochvíl: Vady řeči.

D o m á c a :

II. ročník:

Dr. Ot. Kádner: O typech představivosti dětské.

III. ročník:

Lt. Hall: Vybrané stati pedopsycholog. a pedagogické.

W. A. Lay: Experimentální didaktika.

Četba z jazyka československého.

Š k o l s k á :

I. ročník:

K. F. Erben: Kytice.

J. Kalinčák: Svätý duch.

Sv. H. Vajanský: Herodes.

II. ročník:

J. A. Komenský: Labyrint světa.

M. Kukučín: Neprebuděný.

A. Sládkovič: Detvan.

III. ročník:

J. Botto: Smrt Jánošíkova.

Bozděch: Baron Goetz.

J. Kalinčák: Reštaurácia.

K. H. Mácha: Máj.

D o m á c a :

I. ročník:

B. Němcová: Babička.

Fr. L. Čelakovský: Ohlasy písní ruských.

M. Kukučín: Mladé letá.
J. Král: Balady a piesne.
J. M. Hurban: Olejkár.

II. ročník.

P. O. Hviezdoslav: Hájníková žena.
A. Jirásek: Psohlavci.
E. Kubányi: Valgata.
J. Vrchlický: Legenda o sv. Prokopu.
K. Světlá: Kříž u potoka.
J. Zeyer: Radúz a Mahulena.

III. ročník:

Sv. Čech: Ve stínu lípy.
A. Heyduk: Dědův odkaz.
J. Král: Balady a piesne.
J. Kollár: Slávy dcera.
J. Neruda: Výbor básní.
S. Puškin: Evžen Onegin.
A. Sládkovič: Marína.
P. O. Hviezdoslav: II, odd. (lyrický odd.)

Tematá úloh z jazyka československého.

(Hviezdičkou označené sú školské.)

I. ročník.

1. *Ctibor. Vypravovanie dľa čítanej básne.
2. Spomienka na prvšiu cestu do školy. (Vypravovanie) Dom.
3. *Štubnianske Teplice. (Popis)
4. Od borovej triesky k žiarovke. (Pojednanie) Dom.
5. *Zima v hore. (Líčenie.)
6. Masarykova láska k národu. (Pojednanie) Dom.
7. *Zo života Japoncov. (Vypravovanie)
8. Šport. (Pojednanie) Dom.
9. *Veselá príhoda z mojho života. (Líčenie)
10. Pestujme ovocné stromy. (Pojednanie) Dom.

Vyučoval prof. Václav Manda.

II. ročník.

1. Pod cudzimi oblakmi chápeme Odysseovu túhu po mráčku dymu z Ithaky. (Výklad)
2. *Po peří ptáka, po řeči člověka. (Výklad)
3. Zábavná kniha naším přítelem i nepřitelem. (Pojednanie)
4. *Můj osobný záujem. (Úvaha)
5. Pohádkové kúzlo snehových pláni. (Náladová črta)
6. *Čím vábi Itálie cudzincov? (Výklad)
7. Masaryk — vzor práce a vytrvalosti. (Pojednanie)
8. *Podstata a ráz gréckeho dramatu. (Estet. rozbor Sofokle-
sovej Antigony.)
9. Aké myšlienky a city vo mne budí pohľad na Brožíkovho
Husa? (Rozbor)
10. *Voľné tema.

III. ročník.

1. Osvietenstvo podkladom nášho národného obrodenia. (Po-
jednanie)
2. *Prečo sa učíme cudzím rečiam? (Pojednanie)
3. Divadlo ústavem vzdělávacím. (Úvaha)
4. *Ako si predstavujem medzinárodné sblíženie študentstva?
(Návrh)
5. Masaryk — prorok a apoštol novej doby. (Reč)
Masaryk — náš životný program. (Reč)
6. *Barevné a zvukové prvky v Máchovom máji. (Estetický
rozbor)
Ako Mácha nakreslil svoj portét v básni Máj? (Estetický
rozbor)
7. Ako prekonávame priestor a čas? (Úvaha)
8. *Voľné tema. Vyučoval zat. prof. Vladislav Růžička.

Tematá úloh z jazyka nemeckého.

I. ročník:

1. Unsere Familie. (Nach dem 5. Lesestück)
2. Das goldene hunderttürmige Prag. (Uebersetzung)
3. Mein Bruder. (Uebersetzung)
4. Das Gesellschaftsgespräch. (Umwandlung des gelesenen Artikels)
5. Meine Morgenbeschäftigung. (Nach der Erfahrung)
6. Unser Präsident als Vorbild der Jugend. (Inhalt des gelesenen)
7. Unsere Wohnung. (Beschreibung)
8. Einladung zu einer Reise. (Brief)

II. ročník:

1. Wo wir täglich lernen. (Beschreibung unserer Schulzimmer)
2. Die Čechoslowakische Republik. (Uebersetzung)
3. Unser Marnt. (Schilderung)
4. Das Gebet. (Inhalt eines Gedichtes von G. Faene)
5. Meine ideale Weltreise. (Freie Umwandlung der Schullektüre)
6. Mein Heimatsort. (Idylisches Genre)
7. Die Gründung des Karlsbades. (Uebersetzung)
8. Aus der Schule. (Uebersetzung)

III. ročník:

1. Die Ankunft des Herbstes. (Schilderung)
2. Von den Pflichten des Lehrers. (Uebersetzung)
3. Das seltsame Rezept. (Nach der Schullektüre)
4. Die Gesellschaftsregeln. (Freie Reproduktion)
5. Die Gestalt des Rubezahl in unseren Märchen. (Nach den Schulvorträgen)
6. Pflug als Symbol des Friedens. (Nach dem W. Müllers Gedichte)
7. Die Beschäftigung der Menschen. (Uebersetzung)
8. Dornröschen. (Inhalt eines Märchens von den Brüdern I. u. W. Grimm)

Vyučoval zat. prof. Vladislav Růžicka.

Telesná výchova.

Telesnej výchove podľa moderných požiadavkov venovaná všemožná pečlivosť. Povinnému telocviku vyučovaní boli všetci žiaci a žiačky. Ústav má síce telocvičňu vlastnú, ale náradím málo vybavenú. Preto bolo využité každého pekného dňa k cvičeniu na ihrisku, zvlášť tiež preto, že ihršte jak svojim umiestením, tak aj rozmermi plne vyhovuje. Zriadené na ňom dve nové wolleyballové ihriská. Mierny podzim umožnil cvičenie pod šírým nebom až do konca decembra. Pokiaľ bolo možné, cvičená aj ľahká atletika, v ktorej žiaci dosahovali primeraných výkonov. Lepších výkonov dosiahnuté bolo vo vrhu oštepom a v skoku o tyči a to u niekoľkých cvičencov.

I v hrách využité plne mierneho letošného roku, ktorý v celku drsnom a vetrnom tunajšom podnebí je skutočne výnimkou. Hry boli pravidelne v stredu a v sobotu, pokiaľ to počasie dovolilo, oddelene buď po ročníkoch, lebo dľa pohlavia, od 2—5 lebo do 6 hodiny. Hraný w. ball, ktorý sa tešil obzvláštnej obľube a v ktorom žiaci učinili značné pokroky, takže sa mohli zúčastniť závodov, poriadaných Maticou Slovenskou v Turč. Sv. Martine, s uspokojivými výsledkami. Menej sa hral football a hádzaná. Inakšie hrané mnohé hry malým míčom, hry behom a i. hry, ktorých kandidáti, jako nastávajúci učitelia budú potrebovať. Náradia k hrám je dostatok, väčšina pomôcok zakúpená v tomto školskom roku. Celkom sa hralo 29 krát (na jar 10 krát, na podzim 19 krát) priemerne 4 hodiny. Zúčastnili sa takmer všetci žiaci i žiačky.

Šport žiakov.

	Ročník								Cvičná trieda					
	I.		II.		III.		celkom		1.		2.		celkom	
	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d	ch	d
Bruslili . . .	16	5	14	8	9	2	39	15	—	—	10	—	10	—
Sánkovali . . .	19	19	17	10	9	12	45	41	8	3	13	8	21	11
Lyžovali . . .	8	—	8	7	3	—	19	7	—	—	3	—	3	—
Plávali . . .	18	16	15	9	8	7	41	32	—	—	5	2	5	2
Člnkovali . . .	5	—	5	3	2	2	12	5	—	—	2	—	2	—
Hrali kopanú .	14	—	4	—	4	—	22	—	—	—	9	—	9	—
Hádzanú . . .	19	19	17	10	9	12	45	41	—	—	—	—	—	—
Ľahkú atletiku.	8	—	4	—	4	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Na koni jazd. .	7	—	3	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
Na kole jazd. .	15	6	10	3	4	2	29	11	—	—	4	—	4	—
Wolley-ball . .	19	19	17	10	9	11	45	40	—	—	—	—	—	—
Skautovali . . .	1	—	5	—	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—

Vychádzky a výlety v školskom roku 1929-30.

Dátum	Roč. tried.	Počet	Kam	Účel	Vedúci
16/IX	1-2	47	Bôr u Hor. Štubne	Vlastivedný, (pozorovanie prírody)	M. Košinová K. Košina
17/IX	I	39	Turč. Sv. Martin	Návšteva múzea	V. Manda
15/X	III	21	žarnovická dolina	Prírodovedný	F. Miller
24/X	1-2	40	Bôr	Pozorovanie prírody	M. Košinová K. Košina
26/X	I	25	Bakša	Tel.-botanický	F. Miller
31/X	I-III	42	Lesy u Dubového	Tel.-prírodovedný	F. Miller
5/XI	I-III	78	Háj a okolie	Tel.-prírodovedný	F. Miller
1/IV	I-III (d)	37	žarnovická dolina	Tel.-botanický	F. Miller
3/IV	I-II	36	Háj	Tel.-botanický	F. Miller
10/IV	I-III (d)	36	Horná Štubňa	Tel.-botanický	F. Miller
22/V	I-III	80	žarnovická dolina	Tel.-botanický	F. Miller
3/V	1-2	38	Kremnica	Návšteva mincovne Vlastivedný výlet	M. Košinová K. Košina
4/VI- 9/VI	III	21	Praha-Plzeň	Vlastivedný výlet	J. Buňata
5/VI	I-II	40	Dubové	Telocvičný	V. Hrubeš
18/VI	I	18	Kremnica	Vlastivedný výlet	A. Rohlík
18-19 VI	II	24	Harmanec-B. Bystrica-Zvolen-Devta	Vlastivedný výlet	V. Manda

Internát.

Internát pri tunajšom ústave bol aj tohoto roku koedukačný. V internáte bývalo a stravovalo sa koncom šk. r. 1929/30 34 chovancov a 31 chovaniiek. Na stravu dochádzal 1 chovanec a 1 chovanka.

Mesačný poplatok za stravu, byt, svetlo a kurivo bol 320 Kč, za celú stravu 280 Kč.

Ministerstvo školstva a národnej osvety výnosom č. 131.094/29-VII z 3. XII. 1929 osvobodilo 7 chov. od $\frac{1}{4}$, 5 chov. od $\frac{1}{2}$ a 1 externistku od $\frac{1}{2}$ internát. poplatkov. Uvedené sľavy činily v šk. r. 1929/30 14.300 Kč.

Chovanci majú na internátnej zahrade rozsiahle hrište, ktoré je používané ku všetkým telocvičným hrám.

Žiactvo internátu usporiadalo v tomto šk. r. 1 domácu zábavu, 3 vychádzky a dvakrát mesačne sa poriadaly spoločenské hry.

Správcom internátu bol prof. V. Manda, vychovateľom prof. Vlad. Růžička a vychovateľkou pí. Irena Růžičková, choť profesora.

Menoslov žiakov v šk. roku 1929-30.

* s vyznamenaním. V zátvorke uvedené je bydlisko rodičov, keď je odlišné od rodiska žiakovho.

I. ročník. (38)

Anšlágová Vilemína z Viedne.
(Kremnica).

Barančíková Alžbeta z N. Mesta nad
Váhom.

Bílá Mári z Ludkovic.

Florek Daniél z Krušetnice.

Grámerová Jozefa zo Stránskeho.

Habšuda Pavel z Dubnice (Hliník n.
Váhom.)

*Harantová Elena z Hliníka n. Váh.

Horák Otto z Mohelna (Lemešany).

Hrdá Anna zo Závodia.

Junaska Jozef z Rúdneho.

Konečný Jozef z Rybí (Vitanová).

Korábová Maria z Jilovič (Holič).

*Lamošová Irma z Lipovca.

Letrichová Irena z Diviak.

Lobík Ján zo Zem. Podhradia.

Maguth Eugen z Bieleho Potoka
(Slávnica).

Miartuš Anton zo Španej Doliny
(Podzámčie).

Mikulcová Emilia z Beluše (Trstie).

Minár Štefan z Mlyn. Tesárov.

*Minárová Jolana z Turč. Sv. Mar-
tina.

Olejníková Viola z Kláštora p. Zn.
Pánik Ondrej z Trstenej.

Pázmán Ladislav z Ipoľ. Šiah (Vrútky).

*Pollák Tibor z Lipt. Sv. Mikuláša.

Salátová Anna z Vrútok.

Sámel Jozef z Rúdneho (Štub. Te-
plice).

Sitár Vojtech z Vrútok (Štub. Tepli-
ce).

Somorová Oľga z Blatnice.

Strmeň Jeroným z Doľ. Jelenca.

Sýkora Ján z Doľ. Štubne.

Šťastná Anna z Blatnica (Rakša).

*Tichý Julius z Brna (Brumovice).

Tůma Bedrich z Vrútok.

Turičíková Maria z Popradna.

*Ursíny Ján z Turč. Sv. Martina.

*Vavrová Irena z Prievidze.

*Wiederová Jolana z N. Mesta n. V.

Zorkócyová Irena zo Zorkoviec.

Triedny: prof. A. Rohlík.

II. ročník. (27)

Boďa Štefan z Dubového.

Buzna Eugen zo Žiliny (Rabča).

Čunderlík Vilém zo Starých Hôr.

Devečka Vladimír z Vrbice.

Feriančík Vladimír z Mošoviec.

*Fuchsová Matylda z Rajca.

Giač Michal z Hája.

*Chabroň Ondrej z Podvysokej (Stra-
žov).

*Chmelík Ondrej z Králik.

*Janošková Viera zo Štrby (Lipt. Sv.
Mikuláš).

Krasnec Ľudevít z Dražkoviec.

Langsfeldová Oľga zo Sučian.

Lichner Vladimír z Blázoviec.

Lichnovský Stanislav z Frenštatu p.
Radhoštem.

*Longauerová Bibiana z Veľ. Hnilca (Mošovce).
Mandová Anna z Obořišťa (Štub. Teplice).
Martinková Viktoria z Ťarchovej
Mičková Štefania z Trenč. Teplíc.
Pikulíková Elena z Vrútok.
Pružina Imrich z Lutily.
*Reck Jozef z Bartošovej Lehoty (Štub. Teplice).

Sítár Julius z Nedožoru (Štub. Teplice).
*Šefčíková Anna z Budapešti (Žilina).
Štefko Jozef z Valče.
*Šteffková Anna z Odessy (Turč. Sv. Martin).
Šugho Anton z Cachu.
Valach Alojz zo Zlat. Moraviec (Štub. Teplice).

Triedny: prof. V. Manda.

III. ročník. (21)

*Babík Bohuslav z Louk n. Dř.
*Beláčík Pavel zo Sučian.
Brieštenská Melania z Rajca.
*Hollý Ján z Rajca.
Chorváth Juraj z Bodorovej.
*Juríková Elena z Pivnice (Štub. Teplice).
*Kmeťová Irena z Hája.
*Komšová Maria z Prievidze.
Kraľovanská Anna zo Žabokriek.
Kysela Jakub z Mojša.
Mírová Kamila z Považskej Bystrice.

Mišaková Maria z Diviny.
*Rohoň Matúš z Hor. Kalníku.
Sámelova Anna z Rúdneho (Štub. Teplice).
Somorová Oľga z Blatnice.
*Surová Františka z Prievidze.
Šolc Vladimír z Hája.
Špánik Julius zo Žiliny.
Štrba Ondrej z Hája.
*Zapletalová Jindřiška z Olomúce (Trnava).
Zorkócyová Elena zo Zorkoviec.
Triedny: prof. J. Buňata.

1. cvič. trieda (18).

Gromusová Anna z Rimav. Kokavy (Štub. Teplice).
Hrabal Jozef z Veľkých Levárov (Diviaky).
Predáčová Oľga z Doľnej Štubne.
Rosenzweigová Maria zo Štub. Teplíc.
Vedralová Maria z Turzovky (Štub. Teplice).

II. odd.

Gromus Pavel z Rimav. Kokavy (Štub. Teplice).
Hrabalová Libuša z Veľkých Levárov (Diviaky).
Inštorisová Viera z Malej Viesky (Štub. Teplice).
Košinová Zora z Malej Viesky (Štub. Teplice).
Lombardini Zlatoň zo Žiliny (Štub. Teplice).
Manda Václav zo Spiš. Novej Vsi (Štub. Teplice).
Médlik Jaroslav z Diviakov.
Predáčová Maria z Doľnej Štubne.
Reck Štefan z Malej Viesky (Štub. Teplice).
Recková Štefania z Malej Viesky (Štub. Teplice).
Sedlák Miroslav z Lučenca (Štub. Teplice).
Vachutková Milada zo Žiliny (Diviaky).
Višinková Viera zo Štub. Teplice.

Triedny: cvič. uč. M. Košinová.

2. cvič. trieda. (27)

Černák Miloslav z Malej Viesky.
Gromusová Maria z Rimavskej Kokavy (Štub. Teplice).
Gubišová Margita z Doľnej Štubne.
Hrubešová Miroslava z Lučenca (Štub. Teplice).
Inštoris Ivan z Mošoviec (Štub. Teplice).
Malovecká Maria z Doľnej Štubne.
Medlík Vladimír z Diviak.
Predáčová Ludmila z Doľnej Štubne.
Rakytová Marta z Doľnej Štubne.
Roth Tibor z Veľkej Frankovej (Malá Vieska).
Škrla Jaromír z Borčic (Štub. Teplice).

II. odd.

Gregor Miloslav z Diviak.
Gromus Ludevít z Rimavskej Kokavy (Štub. Teplice).
Heda Otto z Turč. Sv. Martina (Malá Vieska).
Herz Juraj zo Štub. Teplic.
Kmeť Ján z Diviak.
Krasľová Ružena z Krušoviec (Štub. Teplice).
Pliešovský Miloslav z Diviak.
Reck Ludevít z Hornej Štubne (Štub. Teplice).
Šimková Maria z Doľnej Štubne.
Šolcová Judita z Hája.

III. odd.

Francisci Michal zo Slov. Komloša (Štub. Teplice).
Jesenská Anna z Doľnej Štubne.
Laszlo Vladimír z Mošoviec (Diviaky).
Rakytová Anna z Clevelandu (Doľná Štubňa).
Šimková Anna z Doľnej Štubne.
Škrla Rudolf z Klobouk (Štub. Teplice).

Triedny: cvič. uč. K. Košina.

Návestie pre školský rok 1930-31.

Nový školský rok započne v pondelok, dňa 1. záruja 1930.

Opravné a dodatočné zkušky budú konané dňa 1. záruja; prijímacie zkušky do vyšších roč. 1. a 2. záruja vždy od 8. hod. dopoludnia.

Vo stredu, dňa 3. záruja 1930 o 8. hod. dopoludnia v ročníkoch čítanie kázeňského rádu, pokyny a počiatok vyučovania.

Žiaci (žiakyne) cvič. školy dostavia sa do svojich tried v pondelok, dňa 1. záruja 1930 o 8. hod. dopoludnia.

—0—

Riaditeľstvo ústavu srdečne ďakuje všetkým priaznivcom za akúkoľvek podporu kultúrnych snáh ako aj za finančnú podporu, ktorej sa behom roku s rôznych strán nemajetným žiakom dostalo.

III. ROČNÍK:

Bezák: Dejiny cirkevné. (Rím. kat.)
Novák: Dejiny cirkve kresťanskej. (Ev.)
Švadlenka-Kurfürst-Kubányová: Didaktika a logika, III. vydanie.
Kubálek: Vyučovanie ve triede elementárni, IV. prepracované vydanie.
Vlček: Čítanka pre VII. triedu stred. škôl.
Menšík: Literárna rukoväť I.
Nikolau-Ondruš: Československá vlastiveda.
Novák-Till: Dejepis pre učiteľské ústavy, diel III.
Ústavná listina ČSR.
Havelka-Hapala: Geometria II.
Valouch: Logaritmické tabuľky.

John-Kopta-Stolička: Mineralogia a geologia.
Daněk: Nauka o poľnom hospodárstve a školskej záhrade.
Novák-Jeništa: Fyzika pre učiteľské ústavy, diel III.
Hula: Naše spievanky, diel III.
Concone: 50 Leçons.
Čeněk: Slovenské piesne sborové.
Hula: Vyučovanie spevu.
B. Kozánek: Praktická škola husľová. Sošit 7.—8.
Mazas: Op. 38 due.
Trumpus: Škola hry na varhany.
Tůma: Nemecká čítanka pre III. a IV. roč.

IV. ROČNÍK.

Kášpar Tiso: Učebnica katolíckeho náboženstva (Apologetika).
Adamša: Metodika evanjel. náboženstva.
Kádner: Stručné dejiny pedagogiky.
Buzek: Úvod do právni organizace národního školství.
Menšík: Literárna rukoväť. II.
Menšík: Čítanka pre VIII. triedu slovenských stredných škôl.
Zachystal: Učebnica zemepisu pre učiteľ. ústavy. Diel IV., II. vydanie.
Novák-Till: Dejepis pre učiteľské ústavy, IV. diel.
Ústavná listina ČSR.
Havelka-Hapala: Geometria II.
Valouch: Logaritmické tabuľky.
Novák-Jeništa: Fyzika pre uč. ústavy, IV. diel.

Concone: 50 Leçons.
Hula: Vyučovanie spevu.
Mazas: Op. 38 duetta.
Trumpus: Škola hry na varhany.
Tůma: Nemecká čítanka pre III. a IV. roč.
Novák: Metodika jazyka českého.
Spálová K.: Metodika zemepisu.
Davíd: Metodika dejepisu.
Domin-Kopecký: Metodika počtov.
Domin: Metodika meríctví.
Rosický: Metodika prírodopisu. III. vyd.
Černý-Holý: Metodika fyziky.
Kratochvíl: Metodika krasopisu.
Veselý: Kreslenie v škole ľudovej,
Dobš: Metodika spevu.
Heller: Metodika telesnej výchovy dľa sústavy Tyršovej.

POMOCNÉ KNIHY:

Havelka: Sbiierka úloh z matematiky. (I.—IV. roč.)
Balcár-Kameníček: Historický atlas. (I.—IV. roč.)
Křížko-Kordošová: Vzorník křížkového vyšívania ľud. v Hontě na Slovensku (I.—III. roč.)

Kratochvíl: Prehľad z pedagogiky. Diel I. a II. (II.—IV. roč.)
Peňáz: Dejiny československé. (IV. roč.)
Polívka: Klíč k určování rostlín. (II.—IV r.)
Schula-Vorovka-Holub: Rozmluvy čecha s Němcem.

1. CVIČNÁ TRIEDA:

Jelínek: Čítanka U nás.
Fr. Kačer: Cvičebnica jazyka slov.. I. diel.

Lehký: Počtovnica pre I. školský rok.
Matolín: Počtovnica II.

2. CVIČNÁ TRIEDA:

Jelínek: Čítanka „U nás“.
Slovenská Matica: Čítanka pre 3 triedu ľudových škôl.
Slovenská Matica: Čítanka pre 4 a 5 triedu ľudových škôl.
Kačer: Cvičebnica jazyka slovenského pre 3 šk. rok.
Kačer: Cvičebnica jazyka slovenského pre 4 a 5 šk. rok.
Koreň: Dejepis.

Koreň: Moja vlasť 4 a 5 rok.
Žgúth: Zemepis pre 3 roč. ľudových škôl turčianskych.
Mánoška: Hoj zem drahá.
Lukáč-Sivák: Prírodopis.
Lehký: Počty našich dětí pre 3 šk. rok.
Lehký: Počty našich dětí pre 4 šk. rok.
Lehký: Počty našich dětí pre 5 a 6 šk. rok.

7
3215